

ЗВЯЗДА

КАСТРЫЧНИКА 2009 г.

СУБОТА
№ 192
(26550)

Кошт 600 рублёў

ВЫДАЁЦЦА 3 9 ЖНІўНЯ 1917 г.

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

«ПАВЫШЭННЕ ТАРЫФАЎ НЕАБХОДНА ЗВЯЗАЦЬ З ДАХОДАМІ НАСЕЛЬНІЦТВА»

У Беларусі пачаўся чарговы ацяпляльны сезон. «Батарэйны» сезон сёлета пачаўся значна раней, чым летас, каб абарэць у кватэрах уключылі толькі напрыканцы кастрычніка. Цяпер камунальнікі нават не сталі чакаць вызначаных па нарматыве п'яці дзён, калі сярэднясутачная тэмпература на дварэ стабільна складае менш чым 8 градусаў. Аднак Мінжылкамгас усё ж узгадніў мясцовым уладам падключэнне ацяплення — спачатку на аб'ектах сацыяльнай сферы (для якіх нарматыў складае 10 градусаў), а пасля і ў жылфондзе. Як заўважыў намеснік міністра жыллёва-камунальнай гаспадаркі Сяргей Сушко, такое рашэнне звязана з тым, што ўжо ў найбліжэйшы час чакаецца рэзкае пахалданне, у асобных рэгіёнах — нават начныя замаразкі.

СТАР. 5

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«КРАІНЫ СНД ПАВІННЫ ЗНЯЦЬ УСЕ БАР'ЕРЫ, ШТО ЗАСТАЛІСЯ ВА ЎЗАЕМНЫМ ГАНДЛІ»

Краіны СНД павінны зняць усе бар'еры, што засталіся ва ўзаемным гандлі, выключыўшы прымяненне пратэцыйніцкіх мераў. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ў Кішынёве, выступаючы на пасяджэнні Савета кіраўнікоў дзяржаў СНД.

Беларусь ініцыявала разгледзіць аб узроўні лідараў краін СНД пытанні аб прыняцці сумесных мераў па пераадаванні наступстваў сусветнага крызісу. Негатыўныя тэндэнцыі ў сусветнай эканоміцы прывялі да значнага зніжэння тавараабароту паміж краінамі Садружнасці, падзення тэмпаў росту эканомікі, скарачэння рабочых месцаў. «Мы не можам дазволіць сабе раско-

шу ігнараваць існуючую сітуацыю і марудзіць з прыняццём сумесных мераў», — лічыць Аляксандр Лукашэнка. Да таго ж у Садружнасці ўжо ёсць станоўчыя прыклады такога ўзаемадзеяння, але ў двухбаковым фармаце. Так, Беларусь разам з Расіяй і Украінай распрацавала і ўжо выконвае сумесныя антыкрызісныя праграмы. «Уз'яўшы, што наша першачарговая задача ў гэтай сітуацыі — зняць усе бар'еры, якія засталіся ва ўзаемным гандлі, выключыўшы прымяненне пратэцыйніцкіх мераў», — падкрэсліў кіраўнік беларускай дзяржавы. На думку беларускага боку, зацверджанне плана па рэалізацыі сумесных мераў па пераадаванні

наступстваў сусветнага фінансавана-эканамічнага крызісу на 2009—2010 гады будзе садзейнічаць вырашэнню гэтай задачы і запатрабуе ад усіх дзяржаў — удзельніц СНД — дзейсных крокаў у гэтым напрамку. Асабліва актуальныя такія меры, як устанавленне міждзяржаўных бар'ераў ва ўзаемным гандлі і правядзенне скаардынаванай абароны ўнутраных рынкаў ад нядаобрасумленнай канкурэнцыі з боку суб'ектаў гаспадарання трэціх краін. Прэзідэнт таксама выказаў паціязію Беларусі па вынесеным на абмеркаванне кіраўнікоў дзяржаў пытаньням, якія датычацца 65-годдзя Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне і ветэранам ВВАВ. Аляксандр Лукашэнка выступае катэгарычна супраць спроб перапісаць гісторыю вайны, паставіць пад сумненне яе прычыны і вынікі, прынізіць подзвіжы саветскага салдата. Ён выказаў надзею, што пры прыняцці рашэння па гэтых пытаннях не ўзнікну ніякіх рознагалоссяў.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка чакае сур'ёзных зрухаў у адносінах з Украінай у найбліжэйшыя паўтара-два месяцы. Аб гэтым ён заявіў на сустрэчы ў Кішынёве з кіраўніком украінскай дзяржавы Віктарам Юшчанкам. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што сёння не ўдасца прадметна пагутарыць па многіх тэмах, якія наспелі, і прапанаваў дамовіцца аб сустрэчы ў найбліжэйшы час, каб абмеркаваць усе пытанні. Напярэдадні гэтай сустрэчы прэм'ер-міністры дзвюх краін дэталёва абмяркоўвалі ўсе праблемы ў двухбаковым адносінах, што, на думку кіраўніка беларускай дзяржавы, даць магчымасць Беларусі і Украіне пайсці далей. Аляксандр Лукашэнка перадаў цёплыя прывітанні ўкраінскаму народу і пажадаў яму лепшай долі. «Ні наш, ні ваш народ не заслужоўвае таго, што адбываецца цяпер, не мы ініцыятары таго бяспладдзя і праблем, якія існуюць у свеце. Мы трапілі пад уплыў гэтага», — сказаў беларускі лідар. «Але вы правільна сказалі на саміце ў тым жорсткім кантэксце, у якім праходзіла размова, што мы выйдзем з крызісу, і выйдзем больш моцнымі», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка, звяртаючы чы с я да Віктара Юшчанкі.

СТАР. 2

Пленэр на Юравай гары

Карэнная жыхарка Крэва Ніна Юльянаўна ЯБЛОНСКАЯ.

Працяг тэмы на 3-й стар.

ЗОЛАТАВАЛЮТНЫЯ РЭЗЕРВЫ У ВЕРАСНІ ПАВЯЛІЧЫЛІСЯ

Міжнародныя рэзервовыя актывы Беларусі ў нацыянальным вызначэнні павялічыліся за дзевяць месяцаў гэтага года на 546,2 мільёна долараў ЗША да 4208,4 мільёна долараў, паведаміў карэспандэнту «Звязды» намеснік начальніка Упраўлення інфармацыі Нацыянальнага банка Міхал Журавіч. У верасні міжнародныя рэзервовыя актывы Беларусі ў нацыянальным вызначэнні выраслі больш як на 7 працэнтаў, ці на 278,5 мільёна долараў. На пачатку кастрычніка найбольшую ўдзельную вагу ў структуры

міжнародных рэзервовых актываў займалі рэзервовыя актывы ў замежнай валюце — 2516,7 мільёна долараў ЗША, а таксама каштоўныя металы і камяні — 1025,8 мільёна. Міжнародныя рэзервовыя актывы Беларусі, разлічаныя па метадыцы МВФ, павялічыліся за дзевяць месяцаў на 816,4 мільёна долараў (на 26,7 працэнта) да 3877,5 мільёна долараў. За верасень яны ўзраслі на 11,7 працэнта, ці на 407,1 мільёна долараў.

Ігар ГРЫШЫН.

БЕГ ПРАЦЯГЛАСЦЮ ў 16 гадоў

Воінскі абавязак для беларускага дзеціра абярнуўся доўгімі і бессэнсоўнымі блуканнямі па лясах і хутарах. На пачатку 90-х гадаў Трэнькаў збег з адной з расфарміраваных ваісковых часцей Палацкага гарнізона, — паведаміў Віцебскі міжгарнізонны ваенны пракурор Уладзімір АЛІЗАРЧЫК. — На працягу п'яці гадоў, ухільваючыся ад службы, ён хаваўся ў лясах паблізу горада Шчучына. У 1998 годзе работнікі міліцыі затрымалі яго ў доме ў роднай маці. Малады чалавек заявіў, што ён па сваім псіхічным стане не можа служыць у арміі. А з часцей збег, бо не мог вытрымаць здзекаў ад ваіскаўнікаў. Падчас следства яго паказанні не пацвердзіліся. Дзеціра прыгаварылі да трох гадоў пазбаўлення волі з адтэрміновай выкавання прысуду на 2 гады. Дазнаўшыся, што Віцебская ваенная пракуратура апрацэстала прыгавор суда і дамагаецца перагляду справы, хлопец, служыўшы павышэнна адназначна, зноў збег. Паводле слоў Уладзіміра Алізарчыка, гульня ў кошы-мышкі доўжылася яшчэ 10 гадоў. Затрымалі яго толькі сёлета напрыканцы жніўня ў вёсцы Мыта Лідскага раёна. Міжгарнізонны ваенны суд перагледзеў справу 35-гадавага дзеціра і адпусціў яго, бо тэрмін даўнасці прыцягнення яго да крымінальнай адказнасці скончыўся. Я лічу, што Трэнькаў сам сябе пакараў тым, што лепшыя гады свайго жыцця пражыў у страху, — адзначыў Віцебскі ваенны пракурор. — Бегаць 16 гадоў па лесе, начаваць у зямлянках, замест таго, каб, як усё, выканаць свой, не такі ўжо і доўгі, грамадзянскі абавязак... Ці каштавала гэта таго?..

Асуджаны мінчанін, які закапаў свайго крэдытора на тэрыторыі былога дзіцячага садка

Пра гэта «Звяздзе» паведаміў старшы памочнік пракурора горада Мінска Сяргей БАЛЫШАЎ. Усё пачалося з таго, што ў 2001 годзе значныца 1966 года нараджэння пазычыў у свайго ахвяры 1725 долараў. Пры гэтым дагавор займу мужчыны завочылі ў натарыуса. Так атрымалася, што даўжнік не змог у вызначаны тэрмін вярнуць усю суму. Ён вяртаў доўг па частках. Крэдытор жа стаўся ласкавым і даў яму дадому і патрабаваў вярнуць усю грошы. 15 мая 2003 года крэдытор прыйшоў на працу да свайго даўжніка. Апошні ахоўваў паміжніка былога дзіцячага садка на вуліцы Аэрадромнай. Там паміж імі разгарэлася сварка, якая перарасла ў бойку. Вартаўнік нанёс свайму госяці чатыры удары па галаве кухоннай сякерай. Пасля гэтага закапаў труп на тэрыторыі былога дзіцячага садка, а следы крыві замазаў. Паводле слоў Сяргея Балышава, на значныца ўдалося выйсці толькі летас. Ён цалкам прызнаў сваю віну, паказаў месца, дзе закапаў труп. Судовая калегія прыгаварыла яго да 6 гадоў і 6 месяцаў пазбаўлення волі. Падчас вынясення прысуду прыняты да ўвагі той факт, што забойца расказаў у дзейнісненым і дапамог у раскіданні злышчства. Надзея ДРЫЛА.

Міністр культуры Павел ЛАТУШКА:

«У беларускай мове я лічу дзейным ісці шляхам уласнага прыкладу: шанаваць слова, размаўляць на мове»

«Неабходна пашырэнне прыватнай ініцыятывы ў сферы культуры»

Дазвольце, пакуль вы не задалі пытанне, павіншаваць з надыходным Днём работнікаў культуры ўсіх работнікаў культуры і мастацтва нашай краіны за іх высакародную працу, духоўнасць, ідэі добра і гуманізму, якімі яны напаяюць свет, сэрцы і душы людзей. Шчыра ўдзячнасць гэ-

У НАЦЫЯНАЛЬНЫМ МАСТАЦКІМ МУЗЕІ ВАЎКІ РАЗАДРАЛІ КАЗУЛЮ

Выстава Сяргея Плытквіча «Дзікае жыццё ў цэнтры Еўропы» перайначыць вашы ўяўленні пра беларускую прыроду

У Нацыянальным мастацкім музеі — нашасце дзікіх жывёл. Калі вам страшна глядзець, як ваўкі рвуць на часткі жывую казулю, як агромністая сава ляціць проста ва ў твар ці як дзікі прыльваецца вама свае іклы — не хадзіце туды. Усіх астатніх фатграф Сяргея Плытквіча запрашае на выставу «Дзікае жыццё ў цэнтры Еўропы». Такой Беларусь мы яшчэ не бачылі. Праглядзеўшы выставу, я запытаў у куляраў у спадара Сяргея: — Вам не падаецца правакацыйнай і двухсэнсоўнай назва выставы — «Дзікае жыццё ў цэнтры Еўропы»? — Не проста не падаецца, гэта зроблена спецыяльна — каб яна прыцягвала ўвагу да выставы і да аднайменнай кнігі, якая выйдзе літаральна праз тыдзень. Але гэта не проста назва. Так сталася, што свой цэнтр Еўропы ёсць у Беларусі, ёсць у Літве, ёсць у Польшчы, ёсць у Славакіі, ва Украіне, у Латвіі. І паўсюль вы знайдзеце пункты, якія так і пазначаны: «Цэнтр Еўропы». Гэтыя краіны лічаць, што

жыццё з самага аднаго людзям, і самаадным людзям, — пачаў нашу гутарку Павел Латушка. — Фактычна мы з вамі штодня сутыкаемся з культурай: ходзім у тэатры, глядзім кіно па тэлебачанні ці ў кінатэатрах, наведваем музеі, слухаем музыку па радыё, чытаем кнігі... Сфера культуры ў Беларусі — гэта дзейнасць дзясяткаў тысяч людзей. Шчыра ўдзячнасць гэ-

«Учора на ноч чытаў шылера ў перакладзе на беларускую мову...»

Першае вялікае інтэрв'ю на пасадзе міністра Павел Латушка даў «Звяздзе»

Павел Латушка быў прызначаны міністрам культуры чатыры месяцы таму. Журналісты ўжо паспелі назваць яго «першым беларускамоўным міністрам» і «самым маладым міністрам». На спадара Паўла сапраўды ўскладзена шмат спадзяванняў — што пры ім беларуская мова і культура зойме больш годнае месца ў жыцці грамадства, чым цяпер. Што іншыя чыноўнікі міністэрства возьмуць прыклад са спадара міністра — і загавораць па-беларуску... Што-нішто з гэтага з Паўлам ЛАТУШКАМ абмеркаваў спецыяльны карэспандэнт «Звязды» Глеб ЛАБАДЗЕНКА напярэдадні Дня работнікаў культуры, які адзначаецца ў другую нядзелью кастрычніка.

СТАР. 6

белагпромпбанк
БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2009 года
ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «БЕЛАГПРОМБАНК»

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2009 г.	2008 г.
1	2	3	4	5	6
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101	1	234 503,4	185 638,0
3	Средства в Национальном банке	1102	2	167 425,5	256 649,2
4	Ценные бумаги:	1103		590 950,0	399 510,2
	для торговли	11031	3	—	—
	удерживаемые до погашения	11032	3.1	5,5	4,6
	в наличии для продажи	11033	3.2	590 944,5	399 505,6
5	Кредиты и другие средства в банках	1105	4	91 431,8	97 477,8
6	Кредиты клиентам	1106	5	16 891 365,4	10 854 943,8
7	Долгосрочные финансовые вложения	1107	6	55 575,3	16 905,6
8	Осложненные средства и нематериальные активы	1108	7	446 726,9	320 560,9
9	Прочие активы	1109	8	124 240,8	48 987,1
10	ИТОГО активы	110		18 602 219,1	12 180 672,6
11	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
12	Средства Национального банка	1202	9	2 779 402,3	985 023,6
13	Кредиты и другие средства банков	1205	10	3 159 109,1	1 848 069,5
14	Средства клиентов	1206	11	7 849 289,1	6 671 145,7
15	Ценные бумаги, выпущенные банком	1208		178 453,9	235 651,9
16	Прочие обязательства	1209	12	161 156,3	97 288,7
17	ВСЕГО обязательства	120		14 127 410,7	9 837 179,4
18	КАПИТАЛ				
19	Уставный фонд	1211	13	3 828 633,5	1 878 634,0
20	Эмиссионный доход	1212		—	—
21	Резервный фонд	1213		85 500,1	41 861,8
22	Накопленная прибыль	1214	14	334 171,0	246 810,2
23	Фонд переоценки статей баланса	1215	15	226 503,8	176 187,2
24	ВСЕГО капитал	121		4 474 808,4	2 343 493,2
25	ИТОГО обязательства и капитал	12		18 602 219,1	12 180 672,6
26	ТРЕБОВАНИЯ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА НА ВНЕБАЛАНСОВЫХ СЧЕТАХ				
27	Требования	1301	16	15 661 913,7	10 040 332,1
28	Обязательства	1302	17	2 492 320,2	2 325 148,8

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ на 1 октября 2009 года

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «БЕЛАГПРОМБАНК»

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2009 г.	2008 г.
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		1 528 428,4	686 546,4
2	Процентные расходы	2012		1 051 877,8	472 122,7
3	Чистые процентные доходы	201	18	476 550,6	214 423,7
4	Комиссионные доходы	2021		173 252,1	135 095,8
5	Комиссионные расходы	2022		24 342,3	12 421,6
6	Чистые комиссионные доходы	202	19	148 909,8	122 674,2
7	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	203	20	(-104 089,2)	70 356,2
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	21	(-152,7)	138,1
9	Доход в форме дивидендов	205		145,2	280,6
10	Чистые отчисления в резервы	206	22	209 072,0	46 962,6
11	Прочие доходы	207	23	207 511,0	20 137,6
12	Операционные расходы	208	24	283 754,2	216 891,6
13	Прочие расходы	209	25	47 426,5	35 198,0
14	Налог на прибыль	210		69 247,4	38 322,0
15	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		119 374,6	90 636,2

Председатель Правления С.Н. Румас
Главный бухгалтер М.А. Шаповалова

КОНТАКТ-ЦЕНТР БАНКА 136
время работы 8.00-22.00 без выходных и праздничных дней;
звонок со стационарного телефона - бесплатно на территории РБ;
звонок с мобильного телефона (lifec, velcom, mtc) -
по тарифам операторов мобильной связи.
www.belapb.by

БЕЛАРУСБАНК
Открытое акционерное общество
«Сбергательный банк «Беларусбанк»,
расположенное по адресу: 220050, г. Минск, ул. Мясникова, 32,
СООБЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ 20 ОКТЯБРЯ 2009 ГОДА
ВНЕОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ
В ЗАОЧНОЙ ФОРМЕ СО СЛЕДУЮЩЕЙ ПОВЕСТКОЙ ДНЯ:
1. Об оказании безвозмездной (спонсорской) помощи.
2. Об утверждении Положения о службе ревизий.
3. О внесении дополнений и изменений в Устав ОАО «АСБ Беларусбанк».
Акционеры ОАО «АСБ Беларусбанк» могут ознакомиться с информацией по вопросам повестки дня и заполнить бюллетень для заочного голосования (до 17 октября), а также с решениями, принятыми внеочередным Общим собранием акционеров банка (после 20 октября) по адресу: г. Минск, ул. Мясникова, 32, комн. 704(в), а также в филиалах - областных (Минском) управлениях, филиалах банка.
Дата окончания приема бюллетеней - 17 октября 2009 года.
Телефоны для справок: (8 017) 218 84 38, 218 84 73.
УНП 100325912

Курсы валют
Курсы валют
Пополнение на счете
ААТ «Аэсэнта
Уладзіміра Грышова
УНП 100024047
Лицензія Мінскаўз
№ 02140/0172806
выд. 03.05.2004 да 02.05.2009

Сапраўдны мужчына ў 10 гадоў

У аднапакавай кватэры на першым паверсе шматкватэрнага дома ў Калінкавічах ноччу пачаўся пажар. Віноўнікам здарэння стаў дзяцька чатырох хлапчукоў, малодшаму з якіх 4 гады. Мужчына прыйшоў да сваёй нападліткі. Як водзіцца, паліў цыгарэту і заснуў. Маці дзяцей у гэты момант дома не было. Старэйшы з хлапчукоў, 10-гадовы Коля Лазько, калі дзвюх га-дзін ночы прачнуўся ад дымага скуроду, разбу-дзіў дзядзьку, які адразу збег з месца здарэння. А хлапчук спачатку вывёў з памяшкання сваіх ма-лодшых братоў, спраба-ваў тушыць пажар сам, а потым пабег па павер-хах будзіць суседзяў. Выратавальнікі эвакуа-валі 30 жыхароў падзе-да, з іх 13 дзяцей.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Яблыкі забяруць. 3 задавальненнем і ў найбліжэйшыя дні

Пытанне, якое задала па «гарачай лініі» жыхарка пасёлка Мі-ханавічы Мінскага раёна Валянціна Аляксееўна Жуківіч, нас вельмі здзівіла. 70-гадовая жанчына заявіла, што ў іх у пасёлку не прымаюць... яблыкі. Маюльці, звярталася да нарыхтоўшчыка, ён некалькі разоў абяцаў забраць плады, ды нешта ўсё ў яго не атрымліваецца. На жаль, суразмоўніца не змагла дакладна ска-заць, да каго ж канкрэтна звярталася са сваёй просьбай. А само пытанне здзіўляе таму, што сёлета, як вядома, не вельмі спрыяль-ны год на плады, падвалася б, нарыхтоўшчыкі павінны «біцца» за кожнага здатчыка...

А ў мяне так званыя таварныя яблыкі, магла б здаць кілаграмаў 200—250. У сваці таксама яблыкі ёсць, думаю, і яна прыкладна столь-кі ж магла б здаць. — даводзіла нам Валянціна Аляксееўна. Сёлета сапраўды такое пытанне нават паўстаць не магло: мы пры-маем ад насельніцтва яблыкі бэс праблем. Іншая справа, што да нас, а ад таварства ў пасёлку працуюць дзве крамы, ніхто з такой просьбай не звяртаўся. Нарыхтоўшчыкі ж займаюцца не толькі мя, а, напрыклад, яшчэ індывідуальныя прадпрыемствы, іншыя нарыхтоўчыя арганізацыі, — паведамляў рэдакцыі старшыня праўлення Мінскага раённага спа-жывецкага таварства Алег ВАЦЦЯНКОУ. — Двойчы на месяц мы размяшчаем аб'явы аб прыёме тых жа яблыкаў, даём нам нумар тэле-фона, каб можна было дамовіцца наконт транспарту. Спецыяльна, вядо-ма, выязджаць на невялікіх партыі нявыгадна, але калі чалавек згодны пачакаць максімум два-тры дні, машына, што будзе ісці ў спадарожным кірунку, абавязкова забяруць тую колькасць яблыкаў, што гатовы здаць высьвецц. На жаль, людзі, напэўна, не заўбэдзі заўважачоў такія аб'ек-ты, адсюль і ўзнікаюць падобныя пытанні.

Як дадаў затым Алег Васільевіч, з нашай чыткай праведзены перамовы, яна пацвердзіла, што можа здаць 150—200 кілаграмаў таварных яблыкаў. Літаральна на працягу найбліжэйшых некалькіх дзён па іх заедзе машына ад спажывецкага таварства. Яблыкі пры-муць па 1,5 тысячы рублёў за кілаграм.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАЗДЗЕЙ

АБАМА АТРЫМАЎ НОБЕЛЕўСКУЮ ПРЭМІЮ МІРУ

Прэзідэнт ЗША Барак Абама стаў лаўрэ-атам Нобелеўскай прэміі міру за 2009 год. Узнагарода прысуджаная яму з фармулёў-кай «за велізарныя намаганні па ўмацаван-ні міжнароднай дыпламатыі і супрацоўні-цтва паміж народамі».

Барак Абама — 44-ы прэзідэнт ЗША і пер-шы афраамерыканец на гэтай пасадзе. Узначалішы Злучаныя Штаты, ён паабяцаў адмовіцца ад ранаейшай аднабаковай знешняй палітыкі і выказаць гатоўнасць кляпаціцца аб інтарсах не толькі ЗША, але і ўсіх краін свету. Ён, акрамя таго, заявіў, што гатовы да перамоў з такімі краінамі, як Іран, з якім ЗША ўжо трыццаць гадоў не пад-трымліваюць дыпламатычныя адносіны. Адным з найважнейшых пунктаў яго перадавыбарнай праграмы было завяршэнне ваеннай кампаніі ў Іраку.

ЗОНД-КАМІКАДЗЭ ўРЭЗАЎСЯ ў МЕСЯЦ

Апарат амерыканскага касмічнага агенцтва NASA LCROSS разбуўся аб паверхню Месяца. Вярхняя прыступка ракеты-носьбіта зонда Centaur стукнулася аб паверхню зямнога спадарожніка ўчора ў 14:31 па беларускім часе ў раёне кратара Кебеус. У выніку ўдару з кратара былі выкінуты пыл, які знаходзіўся ў жэрале, і які цяпер даследуюць іншыя апараты. Вы-шыня слупа пылу склала дзевяць кіламетраў. Мэта даследаў — вы-светліць, ці ёсць (была) на Месяцы вада.

АВІЎБОМБЫ ў МЕТАЛАЛОМЕ

У горадзе Чырванградзе Львоўскай вобласці ў металаломе было знойдзена дзевяць авіябомбаў часоў Другой сусветнай вайны. Бомбы былі знойдзены падчас міліцэйскай праверкі мясцовага пункта металалому, размешчанага на тэрыторыі бетоннага завода. Знаходкі былі вывезены з горада. Як яны патрапілі ў пункт прыёму металалому, вызначыць не атрымалася.

ПАМ'ЯТ «ЯПОНЧЫК»

Вядомы «аўтарытэт» крмінальнага свету Вячаслаў Іванкоў («Япон-скай») памёр у прыватнай медыцынскай клініцы на Кашырскай шашы. Ён так і не змог акрыяць ад раненняў, атрыманых у выніку замаху. Замах на Іванкова быў здзейснены ўвечары 28 ліпеня, калі ён выходзіў з рэстарана. «Злодзей у законе» атрымаў раненне ў жывот са снайперскай вінтоў-кі. Верой замаху было некалькі, самая верагодная тая, што замах на «Япончы-ка» стаў наступствам яго актывнага ўдзелу ў канфлікце двух мафіёз-ных клануў — «законнікаў» Тарыела Аніяні і Аслана Усаіна.

«КРАІНЫ СНД ПАВІННЫ ЗНЯЦЬ УСЕ БАР'ЕРЫ...»

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар.)

У сваю чаргу кіраўнік украінскай дзяржавы падкрэсліў, што Украіна зыходзіць з тэй пазіцыі, што адносі-ны з Беларуссю — абдубасудскага, знікава. На яго думку, яны маюць патрэбу ў сур'ёзным развіцці і ўдас-каналенні. Віктар Юшчанка таксама выказаў надзею, што падчас сён-няшняй размовы бакі прыйдучь да ўзаемапрымальных рашэнняў.

Беларусі і Малдова могуць значна пашырць эканамічнае су-працоўніцтва, заявіў Прэзідэнт Бе-ларусі Аляксандр Лукашэнка на сустрэчы з часова выканаючым абавязкі Прэзідэнта Малдовы, старшынёй парламента Міхаем Гілым.

Кіраўнік беларускай дзяржавы падкрэсліў, што Беларусі і Малдова ў ранаейшыя часы заклалі добрую аснову супрацоўніцтва, якую неаб-ходна развіваць. Ён запэўніў, што ў дзвюх краінах па самых адчувальных момантах супрацоўніцтва прабле-м не будзе. «Нашы эканамікі ўзаема-дапаўняльныя і па самых вострых

пытаннях не перасякаюцца», — ска-заў Аляксандр Лукашэнка. Аляксандр Лукашэнка адзна-чыў, што ў найбліжэйшы час будуць знятыя праблемы з транспарціроў-кай грузаў праз Украіну. Аб гэтым ішла размова на сустрэчы прэзі-дэнтаў Беларусі і Украіны, якая ад-былася ў Кішынёве пасля пасля-дзіння Савета кіраўнікоў дзяржаў СНД. «Мы ўтрох зможам вырашыць любыя праблемы. Калі зняць ус-пе пытанні, што знаходзяцца па ра-дарку дня, мы зможам значна ру-шыцца наперад у нашых адносінах», — запэўніў беларускі лідар.

У сваю чаргу Міхай Гілым адзна-чыў вялікія перспектывы двухба-вага супрацоўніцтва і развіцця эканамічных сувязяў.

Краіны СНД не павінны дапус-ціць сваёй раз'яднанасці. Аб гэтым заявіў у Кішынёве пасля завяршэн-ня саміту СНД Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка.

Паводле слоў беларускага ліда-ра, усё удзельнікі саміту вышлі на думцы, што неабходна думаць аб тым, як краінам СНД жыць ра-

зам і не дапусціць раз'яднанасці. Аляксандр Лукашэнка таксама лі-чыць, што СНД павінна заставацца як пляцоўка для перагавораў. «Ня-хай дрэнна, няхай нешта не выра-шаецца, няхай проста абмяркуем, але гэта пляцоўка для перага-вораў, яна аднадна на постававшай прасторы, яе трэба захаваць», — запэўніў беларускі лідар. Ён да-даў, што «ніхто не выказаўся за сьпінненне супрацоўніцтва».

Падводзячы вынікі саміту, Прэ-зідэнт сказаў, што адбылася вост-рая, жорстка размова. Цяжка фарміраваць парадок дня саміту. Сітуацыю выратавала Беларусі, унёсшы пытанне аб сумесным пе-раадоленні наступстваў светнага фінансавана-эканамічнага крызісу. «Шткі скурывалі на гэтым пы-танні», — падкрэсліў беларускі лі-дар. Ён нагадаў, што год таму ура-дам было даручана распрацаваць адпаведныя меры, аднак год пра-йшоў — і ніякага выніку. «Ужо, ка-жуць, крызіс завяршаецца, а мы ўсё вядзем размовы аб тым, як вы-сыць, вывучыць, інфармаваць»,

— адзначаў Аляксандр Лукашэнка. Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што ён задаў пытанне міністру фінансаў РФ: чым канкрэтна Расія, у якой вялікі рэзервы, можа дапамагчы краінам СНД.

Аляксандр Лукашэнка сказаў таксама, што Расія апелюе тым, што выступае на баку Беларусі пры вызначэнні крыдэтыў МВФ. Ён адзначыў, што МВФ сёння выздзяляе так, што МВФ сёння выздзяляе крыдэт з уплывам таго, што публічна заявіла, што \$500 млн не дадзім. МВФ нам задае пытанне: як жа гэта, мы разлічалі, што і Ра-сія даць», — адзначыў Прэзідэнт.

«Вось такі момант жорсткай размо-вы. Думаю, я правільна засяродзіў увагу на гэтым пытанні», — дадаў Аляксандр Лукашэнка. Паводле слоў Прэзідэнта, для Беларусі не прыныцова, ці прадастаць Расія аб'яцаны крыдэт. «Калі даць — добра, калі не — знойдзем іншыя магчымасці. Але гэта пытанне прычыну — калі паабяцалі, то трэ-ба даваць», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

ГАРЭЎ ВАГОН ЭЛЕКТРЫЧКІ Пасажырам электрычкі Пу-хавічы — Мінск у чацвер позна ўвечары давалося пакінуць электрычкі з-за пажару ў адным з вагонаў.

Як паведаміла карэспандэнт «Звязды» прэс-секратар Мінска-га абласнога ўпраўлення МНС Настася Клебан, здарэнне было зафіксавана каля 23 гадзін непа-далёк ад прыпынчальнага пункта Вендзж — за 700 метраў ад яго. У МНС паступіў трыохжны сігнал ад дзяржурнай па станцыі Пухаві-чы, што загарэўся другі вагон электрычкі. Выратавальнікі, якія ў хуткім часе прыбылі на месца здарэння, сапраўды убачылі шчыльны дым у вагоне. Як вы-светлілася, гарэў уцяпляльнік на даху вагона. Паводле папярэд-няй інфармацыі, прычынай загар-нення можа стаць падпал: так гэта ці не цяпер высвятляюць супра-цоўнікі кампетэнтных службаў. У выніку гэтага здарэння быў за-трыманы рух двух прыгарадных і аднаго міжгародняга цягніку.

БЕЛТА.

Ігар ГРЫШЫН.

РУП «БЕЛТЕХИНВЕНТАРИЗАЦИЯ» ИЗВЕЩАЕТ: 20 октября 2009 г. в 11.00 по адресу: г. Бобруйск, ул. Чонгарская, 54 состоится ПОВТОРНЫЙ АУКЦИОН по продаже имущества, принадлежащего ликвидируемому предприятию ОАО «Весоприбор», в составе следующих лотов:

Table with 4 columns: Lot No, Description, Lot No 1, Lot No 2, Lot No 3, Lot No 4. Contains details of auction lots including building areas, equipment, and land parcels.

Table with 4 columns: Lot No, Description, Lot No 1, Lot No 2, Lot No 3, Lot No 4. Contains details of auction lots including building areas, equipment, and land parcels.

РУП «БЕЛТЕХИНВЕНТАРИЗАЦИЯ» ИЗВЕЩАЕТ: 20 октября 2009 г. в 15.00 по адресу: г. Бобруйск, ул. Чонгарская, 54 состоится ПОВТОРНЫЙ АУКЦИОН по продаже имущества, принадлежащего ликвидируемому предприятию ОАО «Весоприбор», в составе Лота № 1:

Table with 2 columns: Lot No, Description. Contains details of Lot 1 including building areas, equipment, and land parcels.

Table with 2 columns: Lot No, Description. Contains details of Lot 2 including building areas, equipment, and land parcels.

МИНСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ 22 ОКТЯБРЯ 2009 ГОДА ПОВТОРНО ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРОВ АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В МИНСКОМ РАЙОНЕ

Table with 8 columns: Lot No, Address, Lot No 1, Lot No 2, Lot No 3, Lot No 4, Lot No 5, Lot No 6, Lot No 7, Lot No 8. Contains details of land parcels for auction including addresses, areas, and terms.

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Ольшешского, д. 8. Дата проведения: 22.10.2009 г. в 9.00. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по адресу: г. Минск, ул. Ольшешского, д. 8, к. 416. Окончание приема заявлений и документов 16.10.2009 г. в 17.00. Контактный телефон (8 025) 92 761 92.

Задаток перечисляется на р/с 3641200070048 в Октябрьское отд. в г. Минске ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, код 737, УНП 600068187, получатель Минский районный исполнительный комитет. К участию в аукционе допускаются лица, подавшие в комиссию в указанные сроки соответствующее заявление с приложением необходи-мых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в объявлении расчетный счет задаток.

не связанных с ведением сельского хозяйства и расходы, оговоренные в условиях проведения аукциона. Договор аренды земельного участка заключается с победителем в течение 2-х рабочих дней после внесения им всех причитающихся платежей. Все желающие могут ознакомиться с документацией и земельными участками. Аукцион признается не состоявшимся в случаях, если: заявление об участии в аукционе подано менее чем двумя участниками; ни один из участников аукциона после трехкратного объявления первой объявлен-ной цены не поднял аукционный номер; ни один из участников аукциона в соответствии с решением комиссии не был признан победителем.

эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский язык или русский язык, легализованным в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельство-ванными в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык; * представителем иностранного гражданина — легализованная в уста-новленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельнос-ти, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованными в установленном порядке пере-водом на белорусский или русский язык.

Победитель аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня принятия решения о предоставлении ему земельного участка внести плату за право заключения договора аренды земельного участка, возместить потери сельскохозяйственного производства, вызванные изъятием сельскохозяйственных земель для использования в целях, указанных в документах аукциона, а также проконсультироваться по вопросам участия в аукционе осуществляются с 12 октября 2009 г. по 9 ноября 2009 г. в рабочие дни с 9.00 до 18.00 (в пятницу — до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6. Телефон для справок: (017) 227 40 22. www.mgcn.by.

ДАПАМОГА З ПРЭЙСКУРАНТАМ

ПАШЫРЭНЕ практыкі аплаты за абслугоўванне пенсіянераў і інвалідаў дома ў пачатку гэтага дзесяцігоддзя прынесла даволі лагічны вынік — зніжэнне попыту на дапамогу сацыяльных работнікаў. Аднак затым той жа попыт стаў павышацца, і перш-наперш сярод жыхароў вёскі. Сёння «падтрымка за грошы» ўжо не ўспрымаецца як нешта незвычайнае. Пры гэтым апошнім часам тут з'явілася і новая грамадзянская — платныя аднаразовыя паслугі.

«Стандартны» варыянт — не кожнаму

Як па населенцтве ў цэлым, так і па колькасці гараджан і жыхароў вёскі Асіповічкі раён лічыцца адным з найбуйнейшых у краіне. Аднак не скарот: чым больш людзей, тым больш тых, каму патрэбна дапамога. Дастаткова сказаць, што ў раёне налічваецца больш за 14 тысяч пенсіянераў, а плюс да таго — звыш 3 тысяч інвалідаў.

Калі чалавеку становіцца цяжка даглядаць сябе самастойна, мы прапануем яму надомнае абслугоўванне, — распавядае дырэктар раённага тэрытарыяльнага цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Ірына Асіпчук. — Сёння сацыяльныя работнікі наведваюць больш чым 400 чалавек. Прычым, як правіла, па грошы: калі пенсіянер ці інвалід жыве адзін і мае пенсію вышэй за бюджэт пражыткавага мінімуму, то плаціць за два відэі ў тыдзень жыхарам гарадскіх квартал трэба 8630, а жыхарам прыватных дамоў у горадзе і вёсках — 10 630 рублёў у месяц. Варта заўважыць, што гэта — для большасці — сумы «па дэнімнах». Але нельга не адзначыць і іншае: пастаянныя відэі сацыяльных работнікаў падыходзяць не ўсім. І не ўсе згодныя за іх плаціць. Бо многім неабходна дапамога ў вырашэнні толькі якой-небудзь адной і часам даволі «нестандартнай» бытавой праблемы.

Аказанне аднаразовых паслуг у раёне пачалося ў пачатку мінулага года. Ці не галюўнай «стартавай умовай» стала наяўнасць тых жа сацыяльных работнікаў. А таксама грузапазаскарскі «Газель». У дадатка да яе купілі па сутнасці ўсяго адну рэч — бензакасілку. — Магчымасць карыстацца аднаразовымі сацыяльнымі паслугамі маюць не толькі пенсіянеры і інваліды, але і ўсе жыхары раёна, якія апынуліся ў цяжкай сітуацыі — скажам, з прычыны хваробы, — працявае Ірына Асіпчук.

Што ж непасрэдна да варыянтаў дапамогі, то пералік тут досыць вялікі.

Што і колькі?

У адрозненне ад надомнага абслугоўвання, на аднаразовыя сацыяльныя паслугі будзе глядзецца зніжка. Плаціць даводзіцца «па поўнай». Колькі? Гэта пытанне асобнае.

Скажам, у Асіповічкім раёне мышцё 10 талерак ці каструль каштуе 920 руб., чыстка лостэрака — 150 руб. за метр квадратны, ачыстка 100 «квадратаў» падворка ад снегу — 960 руб., мышцё кілаграма бялізны — 2610 руб., прасаванне таго ж кілаграма бялізны — 1210 руб., узорванне соткі агарода — 700 руб., праполка соткі бульбы — 2650 руб., мышцё вокнаў у стандартнай двухкамаўцы — каля 4 тыс., колкі прычыпу дроў — пад 40 тысяч рублёў, кансерваванне 10 кілаграмаў сліў (аказваецца, ёсць сярод прапановаў і такая) будзе каштаваць 5480, а 10 кілаграмаў агуркоў — крыху больш за 10 тысяч рублёў.

Дарчы, практыка сведчыць, што кансерваванне садавіны і агародніны, мышцё бялізны, прыбаранне памышканняў, фарбаванне падлогі, сцен і вокнаў — паслугі ці не самыя папулярныя. Як і грузаперавозкі. Карыстанне «Газелью» азначае плаціць ў 4810 руб. за гадзіну, плюс да таго трэба даплаціць па 340 рублёў за кожны кіламетр «прабегу». І, да слова, збольшага «сацыяльны транспарт» замаўляюць з двюма мэтам — каб перавезці мазло або ураджай агародніны з дачы.

Права на выбар

Тарыфы на аднаразовыя сацыяльныя паслугі вызначаюцца з мінімальнай рэнтабельнасцю і да таго ж строга кантралююцца. Адсюль і не самыя высокія лічбы. Можна нават зазначыць: пры звароце да прыватнікаў раз-пораз за аднолькавую работу трэба плаціць у некалькі разоў больш. І ўсё ж толькі ў якасці канстатацыі: з пачатку года аб аднаразовых паслугах у раёне напэрасілі ўсё... 26 чалавек.

— Сапраўды, даходы пенсіянераў і інвалідаў высокімі назваць ні ў яким разе нельга, але я не думаю, што сутнасць тут выключна ў памерах пенсій, — заўважае намеснік начальніка ўпраўлення па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Асіповіцкага райвыканкама Ніна Ляпанік. — Хутчэй, асноўная прычына — псіхалогія. Яшчэ з савецкіх часоў мы прызвычаліся, што ўсё павінна даць дзяржава. Але так ужо не будзе. Дзяржава павінна падтрымаць тых, каму найбольш цяжка: і забяспечыць права выбару.

ЗАДАЧА НАВУКІ — БЫЦЬ ЗАПАТРАБАВАНАЙ У ВЫТВОРЧАСЦІ

500 млрд 60 млн рублёў бюджэтных грошай прадугледжана выдаткаваць на наступны год на беларускую навуку. Гэта крыху больш, чым было затрачана сёлета. Да 2015 года айчынная навукоўцы плануецца выйсці на 65 працэнтаў пазабюджэтнага фінансавання. Пра гэта паведаміў журналістам намеснік старшыні прэзідэнта ААН Пётр Віцязь.

Ён расказаў аб новай стратэгіі навуковай дзейнасці на перыяд да 2015 года. Стратэгія скіравана на інвацыійнае развіццё нашай краіны і стварэнне навуковай прадукцыі, канкурэнтаздольнай на сучасных рынках. Сярод прыярытэтаў для эканамічнай эксперты названыя энергетыка і энергазберажэнне, хімічная тэхналогія, біятэхналогія, медыцына, інфармацыйныя і касмічныя тэхналогіі, інвацыі ў сельскай гаспадарцы — усяго 11 кірункаў. Для кожнага з іх вызначаны куратар — вядомыя вучоныя, спецыяліст у азначанай галіне.

«Разумны прадаць тавар, а не ідэю, — патлумачыў Пётр Віцязь, — бо тавар каштуе даражэй. Але там, дзе ідэю па нейкіх прычынах мы не можам рэалізаваць у сябе, — натуральна, будзем прадаваць. У нас створана база па развіцці навуцы, па развіцці тэхнікі, а інвацыійнае — каб сёння было прывабным атрымання інвестыцый, спалучэнне прыватнага бізнэсу і дзяржаўнага, стварэнне карпарацый — недастаткова. Гэта таксама задача навуцы».

Інга МІНДАЛЁВА.

НОВЫ КАСЦЁЛ ПРАЗ 120 ГАДОЎ

У Віцебску, у «спальным» раёне «Поўдзень - 7», створаным яшчэ ў 1990-я гады, дзе і цяпер шмат новабудуля, асвяціць новы касцёл Езуса Міласэрнага. Цікава, што ў старажытным горадзе касцёлы не будаваліся, як кажуць, «з нуля», на працягу апошніх больш чым 120 гадоў. Той, што захаваўся, — Святой Барбары (пабудаваны ў 1884 годзе недалёка ад чыгуначнага вакзала), карпаліва і старанна адраджаўся.

Урачыстае асвячэнне касцёла прызначана на рانیцу 10 кастрычніка. Новы касцёл даволі вялікі і прыгожы — у форме крыжа. Яго вышыня 32 метры, даўжыня — 28 метраў і шырыня — 18 метраў. Новы касцёл па вуліцы Воінаў — інтэрнацыяналістаў, які пачаў ўзводзіць у 2000 годзе, асвяціць у рамках святкавання 10-годдзя стварэння віцебскай дыяцэзіі.

Вернікі, ды і ўсе, хто любіць родны Віцебск, вельмі спадзяюцца на тое, што і ў самым цэнтры старога горада будзе касцёл. Тут, літаральна насупраць ратушы, стаў касцёл Святога Антонія Падуанскага. Праваслаўны храм ля ратушы ўжо аднавілі. І былая Ратушная плошча цяпер вельмі гарманічная.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ФІНАНСАВАЯ АДУКАЦЫЯ МАЛАМАЁМАСНЫХ СЕМ'ЯЎ

У рамках рэалізацыі сумеснага праекта Праграмы развіцця ААН і Нацыянальнага банка «Садзейнічанне развіццю мікрафінансавання ў Рэспубліцы Беларусь» пачынаецца міні-праект па фінансавай адукацыі для сем'яў з невысокім узроўнем прыбытку.

Мэта міні-праекта — павышэнне фінансавай культуры насельніцтва і папулярнасці мікрафінансавання. У краіне будзе адатываны і рэалізаваны спецыяльны курс «Плану сваю будучыню», распрацаваны міжнародным цэнтрам мікрафінансавання для Цэнтральнай і Усходняй Еўропы і краін СНД. Гэтая вучэбная праграма прайшла паспяхова ўпрабаванню ў Польшчы, Расіі, ва Украіне, Казахстане, Узбекістане.

Мяркуюцца навушчы і сертыфікаваць не меней за 20 прадстаўнікоў з не меней як 15 мясцовых партнёрскага арганізацый для выкладання курсу, правесці заняткі па курсе «Плану сваю будучыню» як мінімум для 500 маламаёмасных узяльшнікаў.

Адной з галоўных вартасцяў міні-праекта, як лічаць эксперты, з'яўляецца тое, што ён не вычыць эканомію на сабе, ён навукае правільнаму размеркаванню выдаткаў і прыбыткаў сям'і, павышае ўроўнеў і якасць ведаў аб фінансавых паслугах.

Леанід ТУГАРЫН.

г. ВІТЕБСК 12.11.2009

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ОБЪЕКТОВ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СОБСТВЕННОСТИ С ОДНОВРЕМЕННОЙ ПРОДАЖЕЙ ПРАВА ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРОВ АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ

№ лота	Наименование предмета аукциона Характеристика предмета аукциона	Начальная цена продажи предмета аукциона, руб.	Сумма задатка, руб.
1.	Неиспользуемые объекты военного городка № 102, расположенные по адресу: г. Витебск, ул. Базовая, 125, и право заключения договора аренды земельного участка Характеристика капитальных строений: капитальное строение с инв. № 200/С-49369 — склад общего назначения с рампой и теплоподпольем, одноэтажное кирпичное здание общей площадью 1670,3 кв.м, 1970 года постройки, фундамент бетонный, перекрытия железобетонные, крыша рулонная. Характеристика земельных участков: капитальное строение с инв. № 200/С-49367 — тарный склад, одноэтажное кирпичное здание общей площадью 265,3 кв.м, 1982 года постройки, фундамент бетонный, перекрытия железобетонные, крыша рулонная, капитальное строение с инв. № 200/С-49364 — свинарник с навесом и складом, одноэтажное кирпичное здание общей площадью 382 кв.м, 1993 года постройки, фундамент бетонный, перекрытия железобетонные, крыша рулонная, капитальное строение с инв. № 200/С-49362 — склад с двумя навесами, одноэтажное кирпичное здание общей площадью 198 кв.м, 1970 года постройки, фундамент бетонный, перекрытия железобетонные, крыша рулонная, капитальное строение с инв. № 200/С-49363 — тарный склад, одноэтажное кирпичное здание общей площадью 189,6 кв.м, 1982 года постройки, фундамент бетонный, перекрытия железобетонные, крыша рулонная, капитальное строение с инв. № 200/С-57665 — сооружение специализированное энергетики (электрическая сеть) протяженностью 516,3 кв.м; покрытие асфальтобетонное площадью 5887 кв.м с бордюром камнем 69 кв.м; ограждение железобетонное с воротами протяженностью 121 м. Земельный участок: с кадастровым номером 24010000002002702 площадью 1,9478 га для содержания и обслуживания строений, срок аренды — 30 лет.	1240974236	124097423
2	Неиспользуемое здание с сараем и здание проходной, расположенные по адресу: г. Витебск, ул. Ленинградская, 96А, и право заключения договора аренды земельного участка Характеристика капитальных строений: капитальное строение с инв. № 200/С-51044 — инвентарное здание с сараем, одноэтажное каркасно-засыпное, общей площадью 255,2 кв.м, 1992 года постройки, фундамент бетонный, перекрытия деревянные, крыша шиферная; капитальное строение с инв. № 200/С-51599 — проходная дощатая с воротами металлическими, общая площадь 7,4 кв.м, 2004 года постройки, фундамент — металлические столбы, перекрытие деревянное, крыша шиферная. Земельный участок: с кадастровым номером 24010000002005258 площадью 0,6472 га, для содержания и обслуживания зданий, срок аренды — 35 лет.	143520644	14352064
3	Здание трансформаторной подстанции, расположенное по адресу: г. Витебск, ул. Карла Маркса, в районе дома № 32, и право заключения договора аренды земельного участка Характеристика капитального строения: капитальное строение с инв. № 200/С-57715 — здание специализированное энергетики, трансформаторная подстанция № 4-с, общей площадью 60,0 кв.м, одноэтажное кирпичное, 1939 года постройки, фундамент бетонный, перекрытия железобетонные, крыша рулонная. Земельный участок: с кадастровым номером 24010000002003011 площадью 0,0122 га, для содержания и обслуживания трансформаторной подстанции, сроком аренды 99 лет. Ограничения в использовании в связи с нахождением участка в охранный зоне магистральных трубопроводов, систем газоснабжения и других линейных сооружений (ливневая канализация), водопровода, охранных зонх линии электропередач напряжением свыше 1000 В, телуоросты.	22832892	2283289

ОРГАНИЗАТОР — фонд «Витебское общество», г. Витебск, ул. Прадвы, 38, контактный телефон в г. Витебск: (0212) 476096, сайты www.gki.gov.by, www.fondgosim.vitebsk.by, email:votfondgi@tut.by.
ПРОДАВЕЦ ОБЪЕКТОВ НЕДВИЖИМОСТИ:

по лоту № 1: Государственное учреждение «Борисовское эксплуатационное управление Вооруженных Сил», тел. (017) 773 33 49; по лоту № 2: Строительное республиканское унитарное предприятие «Витебский домостроительный комбинат», тел. (0212) 48 77 22; по лоту № 3: Транспортное республиканское унитарное предприятие «Витебское отделение Белорусской железной дороги», тел. (0212) 37 88 87.

Условия пользования земельными участками:
- в случае изменения целевого назначения помещения (здания) получить в отделе архитектуры и строительства Витебского городского исполнительного комитета разрешительные документы на проектирование;
- заключение победителем аукциона с Витебским городским исполнительным комитетом договора аренды земельного участка и осуществление в двухмесячный срок после принятия решения Витебского городского исполнительного комитета о предоставлении ему земельного участка государственной регистрации права на земельный участок;

- осуществление строительства объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией.
4. **Аукцион состоится 12 ноября 2009 г. в 15 часов в здании фонда «Витебское общество» по адресу: г. Витебск, ул. Прадвы, 38.**

Для участия в аукционе приглашаются граждане, юридические лица и индивидуальные предприниматели Республики Беларусь, иностранные инвесторы. Участнику необходимо подать заявление и подписать Соглашение установленной формы с фондом «Витебское общество».

Лица, желающие принять участие в аукционе, к заявлению прилагают: заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка; а также представляют: юридическими лицами Республики Беларусь — доверенность, выданная представителем юридического лица, копия документа, подтверждающего государственную регистрацию, без нотариального засвидетельствования; индивидуальными юридическими лицами — копии удостоверительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с нотариально удостоверенным переводом на белорусский (русский) язык; представителем индивидуального предпринимателя — нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юридического лица — легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансово-хозяйственной деятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица также — документ, подтверждающий его полномочия.

2. **Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 8.00 до 17.00, последний день приема документов 11 ноября 2009 г. до 17.00 по адресу: г. Витебск, ул. Прадвы, 38, кабинет 308. Заключительная регистрация участников 12 ноября 2009 г. с 14.00 до 14.45. К участию в торгах не допускаются участники, не прошедшие заключительную регистрацию.**

3. Сумма задатка перечисляется до подачи заявления на участие в аукционе на расчетный счет № 3642903000021, в филиале ОАО «БПС-Банк по Витебской области» г. Витебск, код 150801370. Получатель — фонд «Витебское общество», УНП 300002495.

4. Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже объектов государственной собственности и на право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462. Победителем аукциона — участником, предложивший наибольшую цену. Аукцион признается несостоявшимся, если заявление на участие подано менее чем двумя участниками, предмет аукциона не может быть продан по начальной цене. В случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

5. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за 3 дня до даты его проведения.

6. **Участник, ставший победителем аукциона (претендентом на покупку), после окончания аукциона обязан:** подписать протокол аукциона; не позднее 10 рабочих дней со дня принятия решения Витебского горисполкома о предоставлении земельного участка, внести плату за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы — в случае предоставления расписки об внесении Витебским горисполкомом), возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, в сумме 3 миллиона рублей (по каждому лоту), расходы, связанные с формированием земельного участка и изменением земельного участка в результате такого формирования, в том числе с государственной регистрацией в отношении этого участка; не позднее 12 рабочих дней со дня принятия решения о предоставлении земельного участка заключить договор купли-продажи недвижимости и договор аренды земельного участка.

7. Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с объектами продажи.

«ЗВЯЗДАРЫНАЧКА»

Працягваецца штотыднёвая віктарына. Як вы маглі ўжо заўважыць, ад гэтага нумара ў «Звяздарыначка» адбыліся некаторыя змяненні. Па-першае, яна пачала выходзіць у суботніх нумарах, а, па-другое, па вашых просьбах тэрмін на адказы павялічыўся: цяпер вы можаце дасылаць іх на працягу двух тыдняў ад выхаду адпаведнага тура віктарыны. Варта сказаць, што тым, хто не паспеў паўдзельнічаць у першым альбо другім туры, няма чаго адчайвацца, бо ў вас яшчэ ёсць рэ-

альная магчымасць для перамогі па суме балаў за ўсе туры. А адказы на пытанні, нагадаем, вы можаце дасылаць ў рэдакцыю двума шляхамі: традыцыйна, праз пошту з пазнакай «Звяздарыначка» на адрас рэдакцыі (220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-А) і на рэдакцыйную электронную пошту (info@zvuzda.minsk.by). Уздзякуем і перамагайці! Хоццаць верыць, што вы ўпадабаеце гэтую новую інтэрактыўную інтэлект-рубрыку! Вядучы рубрыкі Мікола ТАМАШЭВІЧ.

ТРЭЦІ ТУР ВІКТАРЫНЫ

- Што з'яўляецца адначасова і традыцыйнай вадкай мучной стравай, і прозвішчам адзінай каханай вялікага беларускага паэта?
- Які сапраўдны колер Белай вежы?
- Як называецца беларускі фільм, які быў унесены ЮНЭСКО ў спіс 100 лепшых карцінаў пра Другую сусветную вайну?
- У чым заключалася шчасце беларускага селяніна ў знакамітай пазме Няжрасава «Каму на Русі жыць добра»?
- У Бруселі размяшчаецца штаб-квартира Еўрасаюза. А што ў сталіцы Беларусі?
- Паводле легенды, гэты князь нарадзіўся з рэанімацыянаў і мог ператварыцца ў ваўкалака (здагадайцеся па малюнку).
- Якая беларуская каманда перамагла ў чэмпіянаце СССР па футболе і калі гэта адбылося?
- З імем якога палітычнага дзеяча звязаны спробы эканамічных рэформаў напярэдадні падзелу Рэчы Паспалітай?

- літай?
- Дзе быў заснаваны першы беларускі ўніверсітэт? У яким годзе гэта адбылося?
- Як звалі чараўніка, што на Свіслачы ў сваім млыне малаціў камяні?
- Колькі працэнтаў прадстаўнікоў нацыянальнай меншасці пражывала ў Беларусі паводле перапісу 1999 года? Напішыце назвы чатырох самых вялікіх па колькасці прадстаўнікоў нацыянальнасцяў.
- Што 600 гадоў таму Вітаўт зрабіў для Белавежскай пушчы?

Вызначаны прэтэндэнты на атрыманне прэміі Урада Рэспублікі Беларусь за дасягненні ў галіне якасці ў 2009 годзе

- Завяршыўся прыём замоў і дакументаў на ўздел у адназначным конкурсе на атрыманне Прэміі Урада Рэспублікі Беларусь за дасягненні ў галіне якасці. Паводле інфармацыі сакратарыята Камісіі па прысуджэнні Прэміі пры Дзяржстандарце Рэспублікі Беларусь, на ўздел у конкурсе 2009 года падалі замовы 26 арганізацый рэспублікі, якія прадастаўляюць розныя галіны прамысловасці і сферы паслуг.
- Сярод іх:
- СЗАТ «Белатміт».
  - РУВП «Беларускі аўтамабільны завод».
  - УП «Мінгас».
  - ААТ «Біразоўскі сыраваробны камбінат».
  - ААТ «Інстытут «Мінскграмадзянпраект».
  - ААТ «Магілёўхімвалакно».
  - Філіял «Вагоннае дэле Брэст «РУП «Брэсцкае аддзяленне Беларускай чыгункі».
  - ААТ «Брэсцкі мясакамбінат».
  - РУП «Гомельскі лікёра-гарэлачны завод».
  - РУВП «Брэстхлебпрам».
  - ААТ «Лідсельмаш».
  - ААТ «Брэсцкі цэнтральны ўнівермаг».
  - ААТ «Купаліна».
  - РУП «Віцебскі лікёра-гарэлачны завод».
  - ААТ «Кобрынаграмаш».
  - КУП «Віцебскі кандытарскі камбінат «Віцьба».
  - СТАА «Конта Спа».
  - ТАА «Ветгас».
  - ААТ «Лідааграпрамш».
  - Дзяржаўнае прадпрыемства «Гомельскі завод ліцця і нармалюў».
  - Прыватнае прадпрыемства «ЛЭМТ».
  - СЗАТ «Сервалюкс» Філіял «Сервалюкс Агра».
  - СТАА «Навіяны ТэлеСістэмы».
  - РУП «Мабільныя аэрапорт Мінск».
  - ААТ «Магілёўскі мясакамбінат».
  - ААТ «Гатэль «Турыст».

Мадэль, па якой праводзіцца конкурс на атрыманне Прэміі Урада Рэспублікі Беларусь за дасягненні ў галіне якасці, гарманізаваная з крытэрыямі Еўрапейскай прэміі па якасці і Прэміі Садружнасці Незалежных Дзяржаў за дасягненні ў галіне якасці прадукцыі і паслуг. Гэта дае магчымасць беларускім арганізацыям, якія ўдзельнічаюць у конкурсе, ажыццяўляць сваю дзейнасць на прыняццях, якімі кіруюцца замежныя партнёры, садзейнічае павышэнню канкурэнтаздольнасці айчынных прадпрыемстваў на знешніх рынках.

Уведзеныя гэтыя беларускія арганізацыі імкнуцца праз ўздел у конкурсе шляхам правядзення ацэнкі па вызначаных крытэрыях выздзялення аспекутаў для паляпшэння сваёй дзейнасці дабіцца больш высокіх вынікаў і павысць якасць прадукцыі (паслуг), якую вырабляюць.

Адзначаецца актыўны ўздел у конкурсе арганізацый сферы вытворчасці харчовых тавараў і сельскагаспадарчай прадукцыі, што сведчыць аб важнасці якасці для гэтага сектара эканомікі, павышэння экспартнага патэнцыялу айчынных прадпрыемстваў.

Цяпер пачынаецца другі этап конкурсу. Пасля разгляду групай экспертаў пададзеных арганізацыям дакументаў ажыццяўляецца наведванне прэтэндэнтаў з мэтай ацэнкі фактычнага стану работ па якасці непасрэдна на месцах.

Імёны арганізацый, прызваныя лепшымі ў галіне якасці, будуць абвешчаны ў канцы года. Лаўрэатам будуць уручаны дыпломы і сімвалы Прэміі, а таксама дадзена права выкарыстання ў маркіроўцы прадукцыі, дакументацыі і ў рэкламных матэрыялах аднострэчаных эмблемы Прэміі. Акрамя таго, спіс пераможцаў будзе размешчаны на інтэрнет-сайце Дзяржстандарта Рэспублікі Беларусь (www.gosstandart.gov.by), апублікаваны ў навукова-практычным часопісе «Стандартызацыя» і ўключаны ў Ілюстраваны каталог лаўрэатаў конкурсу, які выдаецца штогод. Каталог будзе перададзены ў прадстаўніцтвы Рэспублікі Беларусь за мяжой.

Ажыццяўляць сваю дзейнасць на прыняццях, якімі кіруюцца замежныя партнёры, садзейнічае павышэнню канкурэнтаздольнасці айчынных прадпрыемстваў на знешніх рынках.

Уведзеныя гэтыя беларускія арганізацыі імкнуцца праз ўздел у конкурсе шляхам правядзення ацэнкі па вызначаных крытэрыях выздзялення аспекутаў для паляпшэння сваёй дзейнасці дабіцца больш высокіх вынікаў і павысць якасць прадукцыі (паслуг), якую вырабляюць.

Адзначаецца актыўны ўздел у конкурсе арганізацый сферы вытворчасці харчовых тавараў і сельскагаспадарчай прадукцыі, што сведчыць аб важнасці якасці для гэтага сектара эканомікі, павышэння экспартнага патэнцыялу айчынных прадпрыемстваў.

Цяпер пачынаецца другі этап конкурсу. Пасля разгляду групай экспертаў пададзеных арганізацыям дакументаў ажыццяўляецца наведванне прэтэндэнтаў з мэтай ацэнкі фактычнага стану работ па якасці непасрэдна на месцах.

Імёны арганізацый, прызваныя лепшымі ў галіне якасці, будуць абвешчаны ў канцы года. Лаўрэатам будуць уручаны дыпломы і сімвалы Прэміі, а таксама дадзена права выкарыстання ў маркіроўцы прадукцыі, дакументацыі і ў рэкламных матэрыялах аднострэчаных эмблемы Прэміі. Акрамя таго, спіс пераможцаў будзе размешчаны на інтэрнет-сайце Дзяржстандарта Рэспублікі Беларусь (www.gosstandart.gov.by), апублікаваны ў навукова-практычным часопісе «Стандартызацыя» і ўключаны ў Ілюстраваны каталог лаўрэатаў конкурсу, які выдаецца штогод. Каталог будзе перададзены ў прадстаўніцтвы Рэспублікі Беларусь за мяжой.

НОЧ. ПАЖАР. ЭВАКУАЦЫЯ

У Полацку ў дванадцатай гадзіне ночы ў доме № 2 па вуліцы Марынені пажарныя эвакуювалі жыхароў пляцывароўскага панэльнага дома.

Выратавалі з агню. Жыльцоў вышэйшых паверхаў (ўсяго 21 чалавек) даявалі эвакуюваць. Мяркуюцца, што прычынай пажару стала курэнне ў нецвярдым стане інваліда — гаспадарка кватэры.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ПРАТЭРМІНАВАНЫЯ І ШКОДНЫЯ ТАВАРЫ ПАВІННЫ ЗНІКНУЦЬ З ПРЫЛАЎКАЎ

На пасяджэнні Палаты прадстаўнікоў учора разглядаўся праект закона «Аб Камітэце дзяржаўнага кантролю Рэспублікі Беларусь і яго тэрытарыяльных органаў».

Як паведаміў старшыня КДК Зянон ЛОМАЦЬ, у адпаведнасці з законам праектам, органы і камітэты кантролю надзяляюцца новымі правамі: так, яны змогуць прыпыніць ці забараняць рэалізацыю тавараў, работ і паслуг, калі тыя прычыняюць альбо могуць прычыніць шкоду жыццю, здароўю, маёмасці спажываючых ці навакольнаму асяроддзю. Кантралюючым органам таксама дазваляецца забараняць вытворчасць і рэалізацыю тавараў, якія не маюць ліцэнзій, тэрмінаў прыдатнасці, альбо паступаючы ў продаж пратэрмінаванымі; сплягнаць сродкі бюджэту, якія былі атрыманы незаконна альбо выкарыстаныя не па мэтавым прызначэнні з парушэннем заканадаўства.

У законпраект уключаны новы артыкул, які прывісае абавязкі работнікаў камітэта і яго тэрытарыяльных органаў, прапісана патрабаванне, згодна з якім работнік камітэта не могуць з'яўляцца членамі палітычных партыяў ці грамадскіх арганізацый, якія маюць палітычны мэты. У якасці мераў сацыяльнай абароны праект прадугледжвае такі пункт, што работнікі, якія здзяйсняюць ці непасрэдна забіраюць кантрольную дзейнасць, падлягаюць абавязковаму дзяржаўнаму страхаванню.

Як заўважыў Зянон ЛОМАЦЬ, прыняты праект закона будзе садзейнічаць далейшаму павышэнню

эфектыўнасці працы камітэта ў забеспячэнні эканамічнай бяспекі дзяржавы, у папярэджанні правапарушэнняў: «Праверкі органаў камітэта стануць больш сістэмна накіраванымі, ахопяць цэлыя сферы эканамічнай дзейнасці дзяржавы».

Дарэчы, па словах старшыні Камітэта дзяркантролю ва ўмовах крызісу ціск на суб'екты гаспадарання максімальна зніжаны: «Праверкі праводзяцца толькі пры найвышэйшым узроўні звестак аб здзеісных альбо здзяйсненых адміністрацыйна-прававых парушэннях альбо злачынствах, што дазваляе не назіраць за праверкамі прадпрыемстваў, што стабільна працуюць. Па выніках 9 месяцаў гэтак жа колькасць праверак скарацілася на 33 працэнты, пры гэтым іх выніковасць склала 100 працэнтаў. Работнікі камітэта імкунуцца працаваць аператыўна, каб не адрываць прадпрыемствы і іх работнікаў ад непасрэднай вытворчай ці гандлёвай дзейнасці. Агульны тэрмін правядзення праверкі не павінен перавышаць 10 працоўных дзён. Мы перасталі паўсюдна прымяняць максімальна высокую штрафды. Пры разніцы пытанняў аб памеры штрафаў улічваем эканамічную сітуацыю на пэўным прадпрыемстве і магчымы наступствы пасля нашых раешэнняў для вытворчасці і работнікаў. У межах кантрольных мерапрыемстваў сьледа ў бюджэт сплганна грашовых сродкаў больш чым 153 мільярды рублёў, што на 12,5 працэнта больш, чым летас, вернута ў даход дзяржавы матэрыяльных каштоўнасцяў на 10 мільярдаў рублёў».

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

Хто што сказаў учора...

энергасістэме зменшыцца на 20—30 працэнтаў, у краіны з'явіцца магчымасць закупкі адзёрнага паліва на некалькі гадоў наперад, а гадавы аб'ём закупак газу зніжцца на 4—5 млрд куб. м.

Бернд ШТАНГЕ, галоўны трэнер зборнай Беларусі па футболе — пра сённяшняю гульню з казахамі:

— Рытуемся да таго, што гульня з Казахстанам у Брэсце будзе цяжкай. Здаецца, у Англіі на «Уэмблі» нам будзе лягчэй. Ніякай недаацэнкі ў дачыненні да каманды Казахстана з нашага боку няма, і перамога ў гэтай сустрэчы вельмі важная. Мы хочам набраць 13 ачкоў і адправіцца ў Англію, забяспечыўшы сабе мінімум 4-е месца ў нашай адборачнай групе. У нас у гэтым пытанні засталася яшчэ два паядынкi, і хоць у турнірным плане яны мала што вырашаюць, мы хочам правесці іх добра і захаваць твар.

«ПАВЫШЭННЕ ТАРЫФАЎ НЕАБХОДНА ЗВ'ЯЗАЦЬ З ДАХОДАМІ НАСЕЛЬНІЦАЎ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Дарэчы, раняне падключэнне ацяплення запатрабавала дадатковых затрат — каля 35 мільярдаў рублёў. Аднак, лічыць Сяргей Сушко, такія выдаткі апраўданыя, паколькі заўсёды неабходна забяспечваць належны камфорт жыхароў. Ацяпляльны сезон павінен прайсці без збоюў — прынамсі, для гэтакга зручэння ўсё неабходна. Цяпер пашпарты грамадзянінаў маюць практычна ўсе цэпакраініцы сістэмы Мінжылкамгаса. Праўда, крыху адстаюць іншыя ведамствы, якія маюць на сваім балансе адпаведнае абсталяванне. Аднак яшчэ ёсць пэўны час, каб выправіць недахопы. Дарэчы, ацэнка падрыхтоўкі да ацяпляльнага сезона будзе дадзена на чарговым пасяджэнні Урада.

Створаны належны запас паліва на асенне-зімовы перыяд: мазуту — больш чым 36

тысяч тон і дроў — каля 1,2 мільёна «кубоў». Даволі паспяхова адбываецца замшчэнне імпартаўных энэргарэсурсаў мясцовымі відамі паліва. На іх долю ў сістэме прадрпрыемстваў Мінжылкамгаса цяпер прыпадае 27,1 працэнта агульнага паліўна-энэргетычнага балансу. Як перакананы Сяргей Сушко, па выніках года гэты паказчык павінен склаасці не менш чым 31%.

Гэта дазваляе пэўным чынам змяняцца выдаткі на аказанне жыхарам комплексу жыллёва-камунальных паслуг неабходнага аб'ёму і якасці. Паколькі надалей прагназуюцца магчымае змяншэнне дзяржаўна-прадпрыемстваў асабліва актуальным. Цяпер насельніцтва ў сярэднім вяртае толькі 29,8 працэнта сабекошту «кватэрных» паслуг (28,1% падчас ацяпляльнага сезона і 31,4% — летні перыяд). Па водазабеспячэнні гэты узровень

дасягнуў 40%, каналізацыі — 32, вывазе і абышходжанні цвёрдых бытавых адходаў — амаль 42, карыстанні ліфтам — 29,6, цэп-лазабеспячэнні — 25,5.

Як нагадаў Сяргей Сушко, у пачатку 2000-х гадоў адпаведнае паказчы складваў 50 працэнтаў і зменшыўся з-за адчуальнага росту расцэнак на энэрганабыткі. Аднак, на думку спецыяліста, павышэнне тарыфаў неабходна звязць з даходамі насельніцтва. Інакш магчыма значнае павелічэнне неплатаў за кватэру. Нават цяпер пратэрмінаваная запэчычанасць жыхароў па аплаце за кватэру складала 36 мільярдаў рублёў.

Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі выступіла з прапановай аб павелічэнні тарыфаў. Калі будзе прынятае адпаведнае рашэнне (гэта можа адбыцца нават у набліжаны час), то плямажы ўзрастуць значна — запэўніў Сяргей Сушко. Таксама вельмі

уважанай мяркуе быць тарыфная палітыка і налета. «У любым выпадку заўсёды трэба адтэаваць інтарэсы простых людзей — нашых кліентаў», — адзначыў намеснік міністра.

Зрэшты, нават калі і не будзе прынятае рашэнне аб павышэнні тарыфаў, ужо за кастрычнік мы будзем рэалізаваць за кватэру па-іншаму. Маецца на увазе, што ў плацёжках з'явіцца разлікі за ацяпленне. Як паведаміў Сяргей Сушко, у сярэднім разлікі за аднапакатковую кватэру агульнай плошчай 32 кв. метры, дзе пражываюць два чалавекі, падчас ацяпляльнага сезона складуць 108 тры тысяч рублёў. За двухпакатку (48 кв. метраў, тры жыхары) неабходна будзе выкласці 162 тыс., а за трохпакатку (69 кв. м, 3 чалавекі) — 226 тыс. руб. Гэта на 38—82 тыс. рублёў больш, чым плацілі ўлетку, калі не разлічвалася за ацяпленне.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

Замор'е

МІКРАПІГІ — НОВАЕ ЗАХАПЛЕННЕ БРЫТАНЦАЎ

Малосенныя мікрапігі сталі павальным захапленнем, якое ахапіла Вялікабрытанію. Дзіцяцінкі-мікрапігі памерам усяго з кубак для гарбаты, а дарослая асобіна — вышынёй не больш за 35 сантыметраў.

Джэйн Крофт займаецца гадоўляй гэтых свінак на ферме «Little Pig Farm» у Крыстчарчы, дзе яны прадаюцца па 700 фунтаў стэрлінгаў за штучку. Многія знакамітацы купляюць сабе такіх улюбёнцаў, напрыклад, акцёр Руперт Грынт купіў сабе такога. (Pig — англ. свіня).

П'ЯНЫ АБРАБЕ — НЕ ЗАЎВАЖЫЦЬ

Работнікі аднаго з амерыканскіх супермаркетаў аддалі грошы з касы п'янаму наведвальніку, якога яны прынялі за рабаўніка. Інцидэнт адбыўся ў мястэчку Ватэрлоў у штаце Аёва.

Двое прадаўцоў за прылаўкам жудасна напалохаліся, калі ў краму, істачоўцы, зайшоў невядомы мужчына. Руку ён трымаў у кішэні, і работнікі вырашылі, што ён хавае там пісталет. Імкнуўся не рабіць рэзкіх рухаў, яны вынілі з-пад прылаўка мяшок з дзённай вырчкай, які чакаў прыезду інкасатараў, і шпурнулі яго пад ногі наведвальнікаў. Той, зрэшты, на кінуўшы ў яго грошы не адраагаваў, павярнуў і сышоў, а прадаўцы выклікалі паліцэйскіх, паведаміўшы аб спробе рабавання. Таямніцы наведвальнік быў затрыманы. Высветлілася, што ў краму ён зайшоў выпадкова, бо моцна паграбаў піва. Нікога рабаваць ён не збіраўся, але яму пакараў штраф за знаходжанне ў стане алкагольнага ап'янення ў грамадскім месцы. Самі ж работнікі крамы растлумачылі, што да гэтага інцыдэнту іх рабавалі двойчы, таму любога падозранага наведвальніка яны цяпер прымаюць за злачынцу і зрабіць з сабой нічога не могуць.

З РАЗУМНАЙ ЖОНКАЙ ДАЎЖЫЦЬ ПРАЖЫВЕШ

Шведскія навукоўцы прыйшлі да высновы, што мужчыны разумныя, якія хачуць быць павяліччы працягласць жыцця, варта звязць свой лёс з разумнай

і адукаванай жанчынай, сцвярджаюць даследчыкі Стэкгольмскага ўніверсітэта. Выбываюць 1,5 млн пар, навукоўцы прыйшлі да высновы, што працягласць жыцця залежыць, у першую чаргу, ад разумовых здольнасцяў і ступені адукаванасці жанчын. Пры гэтым інтэлектуальны ўзровень мужчыны не мае такога важнага значэння.

«Традыцыйна жанчына нясе значна большую частку адказнасці за дом, чым мужчына. У выніку адукацыі ўзровень жанчыны мае важнейшае значэнне, бо менавіта яна прымае рашэнні адносна харчавання і ладу жыцця мужа і жонкі», — кажуць даследчыкі. Пры гэтым навукоўцы адзначаюць, што ёсць сфера, у якой уклад мужчыны мае таксама істотную ролю ў працягласці жыцця партнёраў. Гаворка ідзе аб памеры заробку. Чым больш мужчына прыносіць дадому грошай, тым больш высокіх стандартаў жыцця прымімаюцца сям'я. Гэта да тыхцячкіх усяў бокаў жыцця, уключаючы медыцаўнаартсны адпачынак, харчаванне, а таксама медыцынскае абслугованне.

ГОЛЫ СНЯДАНАК

У канцы верасня — пачатку кастрычніка ў Мельбурне, Аўстралія, традыцыйна праходзіць штогадовы фест «Melbourne Fringe Festival», які ўключае ў сябе масу цікавых мерапрыемстваў. Адно з іх даволі нестандартнае. Гэта — «Голы сніданак», які адбыўся 6 кастрычніка ў мельбурнскай кавярні.

У ім мог паўдзельнічаць любы ахвотны, гатовы без сарамліваасці скінуць адзежу і ў такім выглядзе паснедаць. Прадзисор Наталія Бак (на фота) прызналася, што ідэя падобнага мерапрыемства прыйшла да яе падчас абеду на адкрытым паветры ў гарачы дзень. Тады ёй прыйшло ў галаву, што яна атрымала б ад трапезы большае задавальненне, калі б можна было зняць адзежу. Удзельнікі «Голага сніданку» гутарылі і снедаюць у кавярні, размешчанай у раёне Мельбурна Fitzroy. Гэтая падзея была заснаваная на ідэі святкавання жыцця, які твору мастацтва і даніны павагі чалавечым формам.

Падрыхтаваў Іван КУПАРВАС.

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ

Министерство обороны Республики Беларусь проводит открытый аукцион на право заключения договора аренды зданий, сооружений и помещений, находящихся в республиканской собственности

№ лота	Наименование объекта аренды, его характеристика (под розничной, общедоступной, коммунальные услуги при наличии)	Адрес объекта аренды, контактный тел. для осмотра объекта	Арендная площадь и срок договора аренды	Начальная цена права заключения договора аренды с НДС (без руб.)	Сумма задатка (без руб.)
1.	71/482 — адм. здание, 1968 г., 1393 м², тех. паспорт нет	г. Минск, ул. Рогачевская, 20, в/ч 29591, тел. (8017) 2665608	1393 м², 3 года	4 314 820	400 000
2.	БУЦ — 153 — здание караульного помещения, 1988 г., 176 м², э/энергия	г. Борисов, в/л № 15, ул. Ватутина, в/л 59884, тел. (80177) 753496	176 м², 3 года	1 817 200	150 000
3.	14/611 — спортзал 1971 г., 782 м², э/энергия	г. Борисов, в/л № 14, ул. Сербеничкина, в/ч 22316, тел. (80177) 787147 (54 01)	782 м², 3 года	8 074 150	400 000
4.	14/620 — учебный класс, 1971 г., 600 м², тех. паспорт нет	-/-	600 м², 3 года	6 195 000	300 000
5.	14/621 — учебный класс, 1971 г., 281 м², тех. паспорт нет	-/-	281 м², 3 года	2 901 320	250 000
6.	14/405 — учебный класс, 1960 г., 646 м², тех. паспорт нет	-/-	646 м², 3 года	6 669 950	350 000
7.	14/482 — караульное помещение, 147 м², освещение, водоснабжение, отопление	-/-	147 м², 3 года	145 580	10 000
8.	-/-	-/-	25,95 м², 3 года	267 930	15 000
9.	-/-	-/-	108,45 м², 3 года	1 119 750	100 000
10.	94/2 — здание командного пункта, до 1917 г., 336 м², э/энергия, канализация, водоснабж., отопление	г. Брест, в/л № 94, в/ч 48684 тел. (80162) 221185	336 м², 3 года	3 469 200	250 000
11.	108/70 — здание чайной, 1981 г., 442 м², э/энергия, водоснабжение, канализация, отопление	г. Брест, в/л «Красный двор», в/ч 97061, тел. (80162) 484463	442 м², 3 года	4 563 650	300 000
12.	3/108 — адм. здание, 1957 г., 96,4 м², э/энергия, канализация, водоснабжение, отопление (котел)	г. Барановичи, ГУ «Барановичское ЭУ ВС», тел. (80163) 412592	31 м², 3 года	320 070	20 000
13.	24/5А — адм. здание, 1885/1956 г., 182 м², э/энергия, отопление	г. Витебск, ул. Мичурнина, 5, в ГУ «Борисовское ЭУ ВС», тел. (80212) 369352	100 м², 3 года	1 032 500	60 000
14.	24/1 — здание конторы КЭЧ, 1887/1976 г., 669 м², э/энергия, отопление	-/-	12,9 м², 3 года	133 190	10 000
15.	2/79 — штаб — клуб, 1960 г., 53,58 м²	г. Орша, ул. Московская, 1а в/ч 96027, тел. (80216) 291760	53,58 м², 3 года	553 210	30 000
16.	2/25 — здание КПГ, 1968 г., 94,9 м²	-/-	94,9 м², 3 года	979 840	50 000
17.	2/5 — здание пожарного депо, 1945 г., 278 м²	-/-	278 м², 3 года	2 870 350	150 000
18.	15/7 — здание бани, до 1917 г., 274,7 м², 1-й этаж, водоснабжение, э/энергия, канализация, естественное освещение, тех. паспорт	г. Гродно, ул. Фоллош, д. 6, в/ч 05733, тел. (80152) 557776	59,7 м², 3 года	616 400	50 000
19.	15/5 — здание штаба, 1917 г., 234 м², водоснабжение, э/энергия, канализация, естественное освещение, центральное отопление, тех. паспорт	-/-	234 м², 3 года	2 416 050	150 000
20.	15/51 — здание штаба, 1951/1979/1981 г., 1324 м², водоснабжение, э/энергия, канализация, естественное освещение, центральное отопление, тех. паспорт	-/-	1324 м², 3 года	4 101 090	400 000
21.	15/22 — общежитие до 1917 г., 671 м², водоснабжение, э/энергия, канализация, естественное освещение, центральное отопление, тех. паспорт	-/-	671 м², 3 года	6 928 070	350 000
22.	15/17 — общежитие 1916/1979 г., 562 м², водоснабжение, э/энергия, канализация, естественное освещение, центральное отопление, тех. паспорт	-/-	453,7 м², 3 года	4 684 450	300 000
23.	15/12 — здание хирургического отделения 1917 г., 594,4 м², водоснабжение, э/энергия, канализация, центральное отопление, тех. паспорт	-/-	453,5 м², 3 года	4 682 390	300 000
24.	15/19 — учебный корпус 1917 г., 581 м², водоснабжение, э/энергия, канализация, центральное отопление, естественное освещение, тех. паспорт	-/-	581 м², 3 года	5 998 830	350 000
25.	15/3 — казарма, 1917/1980 г., 2477 м², водоснабжение, э/энергия, канализация, центральное отопление, естественное освещение, тех. паспорт	-/-	2477 м², 3 года	5 115 000	450 000
26.	15/290 — здание КПГ, 1981 г., 18 м², э/энергия, центральное отопление, тех. паспорт	-/-	18 м², 3 года	185 850	10 000
27.	1288 м², э/энергия, центральное отопление, водоснабжение, тех. паспорт	-/-	1288 м², 3 года	3 989 580	350 000
28.	э/энергия, центральное отопление, водоснабжение, тех. паспорт	-/-	528 м², 3 года	5 451 600	300 000
29.	15/82 — здание столовой, 1952/1979/1980 г., 1020,9 м², э/энергия, центральное отопление, водоснабжение, тех. паспорт	-/-	214,4 м², 3 года	2 213 680	200 000
30.	1812 м², э/энергия, центральное отопление, водоснабжение, тех. паспорт	-/-	1812 м², 3 года	5 612 670	400 000
31.	15/167 — бытовое помещение 1958 г., 25,7 м², тех. паспорт	-/-	25,7 м², 3 года	265 350	20 000

Организатор аукциона — Министерство обороны Республики Беларусь, адрес: 220034, Ф-2, г. Минск, Коммунистическая, 1.

Аукцион состоится 18 ноября 2009 г. в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Первомайская, д. 9, 4 (четвертый) этаж. К участию в аукционе допускаются покупатели, оплатившие задаток. Физические лица обязаны предоставить паспорт и заполнить необходимые документы в соответствии с законодательством Республики Беларусь. Юридические лица представляют необходимый пакет документов, установленный законодательством Республики Беларусь.

Порядок и сроки осмотра объекта аренды согласовываются с организатором аукциона. Заявления на участие в аукционе принимаются со дня опубликования и до 17.00 11 ноября 2009 г. включительно по адресу: г. Минск, ул. Первомайская, д. 9, 4 (четвертый) этаж, комната 401. Время работы: понедельник — пятно, 9.00—13.00, 14.00—18.00. Справки по тел. (017) 297 11 09, ф. 294 75 35, 297 19 96, 297 10 41. Наш адрес в интернете: www.voentorg.by. Участник аукциона, выигравший аукцион, после окончания аукциона должен подписать протокол о результатах аукциона.

Право на заключение договора аренды возникает у победителя аукциона с момента перечисления им организатору аукциона определенной в ходе аукциона цены. Срок заключения договора аренды — 3 года. Задаток перечисляется по безналичному расчету в белорусских рублях на расчетный счет Министерства обороны Республики Беларусь 36329015010004 в специализированном управлении Национального банка Республики Беларусь МФА 153006024, ул. Калиновского, 72а, 2200114, г. Минск. УНП 100864035. Физическое лицо перечисляет задаток со счета договора банковского вклада, открытого в любом отделении любого банка Республики Беларусь. Победитель аукциона заключает договор на аренду здания, сооружений и помещений в течение 5 (пяти) рабочих дней с даты подписания протокола о результатах аукциона. В случае уклонения или отказа от заключения договора аренды или уклонения или отказа от оплаты стоимости приобретенного права на заключение договора аренды задаток победителю аукциона не возвращается. Оплата стоимости приобретенного права на заключение договора аренды осуществляется по безналичному расчету в белорусских рублях в течение 3 (трех) рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона с победителем аукциона.

З ЛЁГКАЙ РУКІ — ПАДПІСКА-2009 У НАДЗЕЙНЫЯ РУКІ

У папярэднім нумары газеты мы анансавалі розыгрыш штокартальных прызоў па выніках падпіскі на 4 квартал 2009 года, што адбыўся ў сценах рэдакцыі. Відэаочна, што многія нашы падпісчыкі, якія запольнілі і даслалі купон у газету, зачкакаліся спісаў шчасліўчыкаў. Таму з задавальненнем і друкам, спадзеючыся на тое, што пакрыўдзёных на лёс не будзе.

Вынікі розыгрышу рэкламнай гульні «Падпішыся на «Звязду» за 4-ы квартал 2009 года

Электрачайнік Adler AD 122
Гульнясоў Аляксандр Сцяпанавіч, в. Моўчадзэ, Баранавіцкі раён;

Яроцкая Ядзвіга Іванаўна, в. Слабодка, Браслаўскі раён;

Гардзёйчык Валяціна Міхайлаўна, г. Хойнікі; Ласіцкі Іван Іванавіч, в. Дворышчы, Лідскі раён;

Ганчароў Алякс Васьільевіч, г. Магілёў; Шалупенка Васіль Іванавіч, в. Мікулічы, Бярэзінскі раён;

Шуцько Алена Іосіфаўна, г. Мінск.
Блендар FF-5280
Акуліч Міхаіл Вікенцьевіч, в. Уцёс, Баранавіцкі раён;

Атрахімовіч Глафіра Міхайлаўна, в. Іванаўка, Докшыцкі раён;

Попчанка Фёдар Фёдаравіч, в. Лукі, Калінкавіцкі раён;

Анісімі Ніна Уладзіміраўна, г.п. Любча, Навагрудскі раён;

Новікава Вера Пятроўна, г. Магілёў; Клокель Раіса Уладзіміраўна, в. Затур'е, Нясвіжскі раён;

Круглік Вольга Канстанцінаўна, г. Мінск.

Калярковы тэлевізар «Віцязь»
Гананайка Алена Аляксееўна, г. Ляхавічы; Нажаго Ана Станіславаўна, в. Абруб, Глыбоцкі раён;

Пронькіна Надзея Уладзіміраўна, г. Калінкавічы; Гіль Марына Уладзіміраўна, г. Смаргонь; Дзенісевіч Ларыса Міхайлаўна, в. Коуба, Клічаўскі раён;

Пасініцкі Яўген Адольфавіч, в. Трасцянец; Захарэвіч Уладзімір Барысавіч, г. Мінск.

Пыласок «Samsung»
Булда Пётр Сцяпанавіч, в. Кам

Міністр культуры Павел ЛАТУШКА:

«УЧОРА НА НОЧ ЧЫТАЎ ШЫЛЕРА Ў ПЕРАКЛАДЗЕ НА БЕЛАРУСКУЮ МОВУ...»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
— Вы на пасадзе міністра ўжо чатыры месяцы. Якія прыярытэты вызначылі для сябе за гэты час?

— У нашай краіне створана сістэма падтрымкі развіцця сферы культуры ў розных кірунках. Падтрымку дзяржавы адчуваюць і навучальныя установы ад сярэдніх да вышэйшых у сферы культуры, раённыя дамы і цэнтры культуры, бібліятэкі і музеі, вядучыя мастацкія установы і калектывы нашай краіны. Складлася сістэма разнастайных мерапрыемстваў агульнарэспубліканскага і рэгіянальнага ўзроўню, якія вядомыя не толькі ў нашай краіне, але і за мяжой.

Сістэма створана і вынікае праца. Але асабліва важным з'яўляецца тое, што час патрабуе з'яўлення новых ідэй і ініцыятыў, новых праектаў, калі хочаце адкрыць новых талентаў, імянаў у нашай культуры. Тут, на жаль, часта адбываецца невыкарыстанне магчымасцяў з'яўлення гэтага новага, наватарскага ў нашым асяроддзі.

Прыярытэт у тым, каб стварыць умовы для з'яўлення новых культурных праектаў і ідэй, адкрыцця новых талентаў, імянаў у нашай культуры. Прыярытэт — падтрымка таленавітай моладзі, якая ажыццяўляецца пад патратам Прэзідэнта краіны. Важна стварыць дадатковыя магчымасці дзеля рэалізацыі таленту моладзі, і ўжо з канца гэтага года мы пачынаем у раёнах краіны праводзіць Рэспубліканскі конкурс маладых талентаў «Зорка ўзыхляда над Беларуссю». Важна разумець і заўважыць паміж іх талентаў, якія ажыццяўляюць працу ў раёнах, малых гарадах і вёсках. Неабходна і далей захаваць і выкарыстаць сацыяльныя стандарты дзяржавы ў сферы культуры — гэта даступнасць культуры ў трох базавых элементах. Найперш — даступнасць у атрыманні адукацыі ў сферы культуры. Другое — магчымасць рэалізаваць сябе ў сферы культуры (працэс удзелу ў розных гуртках, аматарскіх калектывах, народнай самадзейнасці...).

Трэці элемент даступнасці — гэта магчымасць наведваць установы культуры: тэатры, кіно, музеі... Прыярытэт таксама — узмацненне падтрымкі нацыянальнага мастацтва. У нас ёсць цудоўныя калектывы, тэатры, музеі... Яны патрабуюць далейшай увагі і падтрымкі з боку дзяржавы. У нас створана добрая сістэма фестывальных мерапрыемстваў, якіх штогод праходзіць больш за 50. Але надшыю чашацца некаторым з іх «новае аблічча». Міністэрства, напрыклад, працуе над новай канцэпцыяй «Славянскага базару». Неабходна пашыраць прыватнай ініцыятыўе ў сферы культуры, прадусімі, што тычыцца спраў беларускай эстрады і кіно. Тут вельмі важным з'яўляецца далейшае развіццё прадэкаваных у гэтых сферах. Патрэбна стварыць магчымасці для працягнення новых ініцыятыў, з'яўлення новых праектаў у сферы культуры, у якіх часта праз нашу бюрократызаванасць няма шанцу прабіцца на свет. Вельмі важна больш шырока паказаваць беларускую культуру ў свеце праз дні беларускай культуры, культурныя праекты, гастролі, бо культура — гэта таксама імідж краіны.

— Спадар Павел, ці змянілася альбо зменіцца з вашым прыходам каманда міністра, ці з'явіцца новыя людзі?
— Разумею, не пачынаецца праца новага міністра з чыстага аркуша. Калі ўсталяваць і не карыстацца гэтым быццём б няслушна. Імкнусь зразумець, што трэба ўдасканаліць, а што захаваць і палепшыць, дзе рэалізаваць новую ініцыятыўу, падыход. Змены, вядома, будуць адбывацца, але важна разглядаць гэта як натуральныя лагічныя эвалюцыйныя працэсы.

«Мы павінны дайсці з культуры да кожнага чалавека»
— Адным з галоўных нараванняў на Міністэрства культуры была недасканалая праца з грамадствам: абмеркаванні праблемных пытанняў праводзіліся рэдка, многія звароты грамадскасці заставаліся без адказу. Ці будзе тут змены?
— Дзейнасць Міністэрства культуры звязана перадусім з задавальненнем патрэбаў грамадства ў сферы культуры. Ці гэта магчыма — плёна працаваць без штодзённага дыялогу з тымі, для каго функцыянуе ўся сістэма сферы культуры? Важным падаецца актывізацыя ўзаемадзеяння з усімі творчымі саюзамі і аб'яднаннямі нашай краіны. Праз рады і саветы, якія дзейнічаюць пры міністэрстве, павінен удасканалвацца такі дыялог. Мы распачалі працу па стварэнні агляду саветаў пры вядучых установах культуры нашай краіны, напрыклад, пры Вялікім тэатры оперы і балета, Купалаўскай тэатры і іншымі. Гэта еўрапейская практыка, існуе яна і ў нашых расійскіх суседзях. Мы павінны дайсці з культуры да кожнага чалавека. Адным з новых спосабаў можа стаць праект «Культурная сталіца Беларусі», калі на цэлы год адзін з раёнаў, гарадоў Беларусі будзе актыўным цэнтрам культурных мерапрыемстваў, якія будуць праходзіць пры падтрымцы Міністэрства культуры.

Дыялог будзе пашырацца, але важнай справай з'яўляецца яго канструктыўны характар.

«Князь Мацей Радзівіл у апошнім лісце напісаў мне...»
— Спадар Павел, вы бралі чыны ўдзел у V З'ездзе беларускай мовы. Якія канкрэтныя вынікі з'езджа можаце адзначыць? Якія планы міністэрства ў дачыненнях з дыяспарай?
— Давайце спачатку да гэтага падыходзіць без лішніх эмоцый і катэгарычных ацэнак, акрэсліваючы вельмі дакладна, што трэба рабіць у гэтай галіне сёння і заўтра. У краіне паступова адбываецца рэканструкцыя найважнейшых помнікаў нашай гісторыка-культурнай спадчыны, цяпер праз Дзяржаўную інвестыцыйную праграму па даручэнні Прэзідэнта ідзе падтрымка традыцыйных аб'ектаў.

І такі падыход да рэстаўрацыі і рэканструкцыі нашай гісторыка-культурнай спадчыны павінен існаваць у нашай краіне. Уважліва і адказна ставіцца да гэтых пытанняў павінен і кожны з нас. Уважліва і адказна ставіцца да гэтых пытанняў павінен і кожны з нас. Уважліва і адказна ставіцца да гэтых пытанняў павінен і кожны з нас.

«Наша архітэктурная спадчына — гэта наш гонар, сведчанне прыналежнасці да агульнаеўрапейскай гісторыі і адначасова абавязак перад будучымі пакаленнямі.»
— Рэспубліцы Беларусь раней не меў месца, нават у часы БССР, калі працы вяліся толькі ў Мірскім замку. Зразумела, цяпер найбольш на слыху Палацава-паркавы ансамбль у Нясвіжы і Замкавы комплекс у Міры, дзе вядуцца вялікія работы. Зразумела, што калі ідзе праца, то могуць узнікнуць і праблемныя моманты, рабочыя пытанні, якія трэба свечасова вырашаць. Будзе ўзмацняцца навуковы нагляд за рэстаўрацыяй, праца спецыяльна створанага дзеля гэтых мэтай інструмента — навукова-метадычнага рады пры міністэрстве.

Каб ведаць, што рабіць, для пачатку трэба ўсё ўпарадкаваць, даведацца пра дакладны стан аб'ектаў. Для гэтага наша міністэрства ўжо выдала Дзяржаўны афіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў Рэспублікі Беларусь, які налічвае больш за 4780 аб'ектаў. Наступны крок — пошук фінансавання. Зразумела, на гэта дзяржава выдаткоўвае рэсурсы з рэспубліканскага і мясцовых бюджэтаў. Але звычайна на колькасць помнікаў і іх стан, трэба шукаць альтэрнатыўныя дадатковыя фінансавыя крыніцы. Гэта могуць быць сродкі прыватных — як беларускіх, так і замежных — інвестараў. Мы гатовыя прапанаваць зацікаўленым набываць маентку, сядзібаў, але пры ўмове іх рэстаўрацыі пад навуковым наглядом Міністэрства культуры. Мы прапануем таксама нашчадкам славы вядучых родоваў маентку. Таксама да гэтай працы трэба прыцягваць грамадскасць. Міністэрства культуры з'яўляецца заснавальнікам грашоварэчывага латарэі «Скарбніца». Грошы ад продажу білетаў будуць накіраваны на рэканструкцыю аднаго з важнейшых аб'ектаў нашай гісторыі. На меркаванне грамадскасці прапануем разглядаць першачарговасць рэстаўрацыі на выбар — Наваградскага, Гальшанскага і Кружыцкага замкаў.

Дарчы, цяпер прапрацоўваецца магчымасць пачатку рэстаўрацыі з прыцягненнем дзяржаўных сродкаў палача Валовічаў у Свяцку, што пад Гроднам, пра які шмат пісалася ў прэсе. Наша архітэктурная спадчына — гэта наш гонар, сведчанне прыналежнасці да агульнаеўрапейскай гісторыі, адначасова абавязак перад будучымі пакаленнямі.

«Князь Мацей Радзівіл у апошнім лісце напісаў мне...»
— Спадар Павел, вы бралі чыны ўдзел у V З'ездзе беларускай мовы. Якія канкрэтныя вынікі з'езджа можаце адзначыць? Якія планы міністэрства ў дачыненнях з дыяспарай?
— Давайце спачатку да гэтага падыходзіць без лішніх эмоцый і катэгарычных ацэнак, акрэсліваючы вельмі дакладна, што трэба рабіць у гэтай галіне сёння і заўтра. У краіне паступова адбываецца рэканструкцыя найважнейшых помнікаў нашай гісторыка-культурнай спадчыны, цяпер праз Дзяржаўную інвестыцыйную праграму па даручэнні Прэзідэнта ідзе падтрымка традыцыйных аб'ектаў.

І такі падыход да рэстаўрацыі і рэканструкцыі нашай гісторыка-культурнай спадчыны павінен існаваць у нашай краіне. Уважліва і адказна ставіцца да гэтых пытанняў павінен і кожны з нас. Уважліва і адказна ставіцца да гэтых пытанняў павінен і кожны з нас.

«Князь Мацей Радзівіл у апошнім лісце напісаў мне...»
— Спадар Павел, вы бралі чыны ўдзел у V З'ездзе беларускай мовы. Якія канкрэтныя вынікі з'езджа можаце адзначыць? Якія планы міністэрства ў дачыненнях з дыяспарай?
— Давайце спачатку да гэтага падыходзіць без лішніх эмоцый і катэгарычных ацэнак, акрэсліваючы вельмі дакладна, што трэба рабіць у гэтай галіне сёння і заўтра. У краіне паступова адбываецца рэканструкцыя найважнейшых помнікаў нашай гісторыка-культурнай спадчыны, цяпер праз Дзяржаўную інвестыцыйную праграму па даручэнні Прэзідэнта ідзе падтрымка традыцыйных аб'ектаў.

І такі падыход да рэстаўрацыі і рэканструкцыі нашай гісторыка-культурнай спадчыны павінен існаваць у нашай краіне. Уважліва і адказна ставіцца да гэтых пытанняў павінен і кожны з нас. Уважліва і адказна ставіцца да гэтых пытанняў павінен і кожны з нас.

«Наша архітэктурная спадчына — гэта наш гонар, сведчанне прыналежнасці да агульнаеўрапейскай гісторыі і адначасова абавязак перад будучымі пакаленнямі.»
— Рэспубліцы Беларусь раней не меў месца, нават у часы БССР, калі працы вяліся толькі ў Мірскім замку. Зразумела, цяпер найбольш на слыху Палацава-паркавы ансамбль у Нясвіжы і Замкавы комплекс у Міры, дзе вядуцца вялікія работы. Зразумела, што калі ідзе праца, то могуць узнікнуць і праблемныя моманты, рабочыя пытанні, якія трэба свечасова вырашаць. Будзе ўзмацняцца навуковы нагляд за рэстаўрацыяй, праца спецыяльна створанага дзеля гэтых мэтай інструмента — навукова-метадычнага рады пры міністэрстве.

Каб ведаць, што рабіць, для пачатку трэба ўсё ўпарадкаваць, даведацца пра дакладны стан аб'ектаў. Для гэтага наша міністэрства ўжо выдала Дзяржаўны афіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў Рэспублікі Беларусь, які налічвае больш за 4780 аб'ектаў. Наступны крок — пошук фінансавання. Зразумела, на гэта дзяржава выдаткоўвае рэсурсы з рэспубліканскага і мясцовых бюджэтаў. Але звычайна на колькасць помнікаў і іх стан, трэба шукаць альтэрнатыўныя дадатковыя фінансавыя крыніцы. Гэта могуць быць сродкі прыватных — як беларускіх, так і замежных — інвестараў. Мы гатовыя прапанаваць зацікаўленым набываць маентку, сядзібаў, але пры ўмове іх рэстаўрацыі пад навуковым наглядом Міністэрства культуры. Мы прапануем таксама нашчадкам славы вядучых родоваў маентку. Таксама да гэтай працы трэба прыцягваць грамадскасць. Міністэрства культуры з'яўляецца заснавальнікам грашоварэчывага латарэі «Скарбніца». Грошы ад продажу білетаў будуць накіраваны на рэканструкцыю аднаго з важнейшых аб'ектаў нашай гісторыі. На меркаванне грамадскасці прапануем разглядаць першачарговасць рэстаўрацыі на выбар — Наваградскага, Гальшанскага і Кружыцкага замкаў.

Дарчы, цяпер прапрацоўваецца магчымасць пачатку рэстаўрацыі з прыцягненнем дзяржаўных сродкаў палача Валовічаў у Свяцку, што пад Гроднам, пра які шмат пісалася ў прэсе. Наша архітэктурная спадчына — гэта наш гонар, сведчанне прыналежнасці да агульнаеўрапейскай гісторыі, адначасова абавязак перад будучымі пакаленнямі.

«Наша архітэктурная спадчына — гэта наш гонар, сведчанне прыналежнасці да агульнаеўрапейскай гісторыі, адначасова абавязак перад будучымі пакаленнямі.»
— Рэспубліцы Беларусь раней не меў месца, нават у часы БССР, калі працы вяліся толькі ў Мірскім замку. Зразумела, цяпер найбольш на слыху Палацава-паркавы ансамбль у Нясвіжы і Замкавы комплекс у Міры, дзе вядуцца вялікія работы. Зразумела, што калі ідзе праца, то могуць узнікнуць і праблемныя моманты, рабочыя пытанні, якія трэба свечасова вырашаць. Будзе ўзмацняцца навуковы нагляд за рэстаўрацыяй, праца спецыяльна створанага дзеля гэтых мэтай інструмента — навукова-метадычнага рады пры міністэрстве.

Каб ведаць, што рабіць, для пачатку трэба ўсё ўпарадкаваць, даведацца пра дакладны стан аб'ектаў. Для гэтага наша міністэрства ўжо выдала Дзяржаўны афіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў Рэспублікі Беларусь, які налічвае больш за 4780 аб'ектаў. Наступны крок — пошук фінансавання. Зразумела, на гэта дзяржава выдаткоўвае рэсурсы з рэспубліканскага і мясцовых бюджэтаў. Але звычайна на колькасць помнікаў і іх стан, трэба шукаць альтэрнатыўныя дадатковыя фінансавыя крыніцы. Гэта могуць быць сродкі прыватных — як беларускіх, так і замежных — інвестараў. Мы гатовыя прапанаваць зацікаўленым набываць маентку, сядзібаў, але пры ўмове іх рэстаўрацыі пад навуковым наглядом Міністэрства культуры. Мы прапануем таксама нашчадкам славы вядучых родоваў маентку. Таксама да гэтай працы трэба прыцягваць грамадскасць. Міністэрства культуры з'яўляецца заснавальнікам грашоварэчывага латарэі «Скарбніца». Грошы ад продажу білетаў будуць накіраваны на рэканструкцыю аднаго з важнейшых аб'ектаў нашай гісторыі. На меркаванне грамадскасці прапануем разглядаць першачарговасць рэстаўрацыі на выбар — Наваградскага, Гальшанскага і Кружыцкага замкаў.

«Хацеў бы з год перагледзець усё спектаклі нашых мінскіх тэатраў...»
— Якія густы спадара міністра: музычная, літаратурная, тэатральны? Якую кнігу вы працяглі апошняю?
— На жаль, чытаць даводзіцца зольшгага службовыя паперы, якіх шмат праходзіць праз стол міністра. Вельмі шмат чытаў у юнацтве. Захалляў французскія раманы, тэмай Вялікай Айчыннай вайны. Мама нават пыталася ў мяне: «Што ты ўсё пра вайну чытаеш, нужо табе астатняе некажэ?» Але перыяд вайны быў адным з самых цяжкіх у нашай гісторыі. І вельмі важна, каб мы і сёння хай уважалі пашану і паміць аб тых людзях, дзякуючы якім мы будзем сённяшняю Беларуссю. Зараз воль чытаць сцэнарыі фільмаў, якія планую стварыць кінастудыя «Беларусьфільм». Хоць дома другі месяц ляжыць распачатая п'еса Фрыдрыху Шылера «Марыя Сцюард» у перакладзе на беларускую мову.

Музыку слухаю, зразумела, на канцэртах, арганізатарамі якіх з'яўляюцца Міністэрства культуры і установы культуры. Стараюся паслухаць песні беларускіх аўтараў, якія атрымваюць на новай пасадзе з просьбай выказаць меркаванне. Вельмі люблю тэатр. Хацеў бы з год перагледзець усё спектаклі нашых мінскіх тэатраў. Але маю невялікае знамяна. Быў пад уражаннем ад спектакля Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Якуба Коласа «Крыж Ефрасінні», які коласавы прывозілі на гастролі ў Мінск. Заклікаю ўсіх хадзіць у тэатры, кіно, наведваць музеі. Калі вы апошні раз былі ў бібліятэцы? Пашыраю культурнай адукаванасці ў нашай краіне, працаваў у гэтай галіне. У дзяржаўным музеі гісторыі беларускай літаратуры будзе створана сталая экспазіцыя, прысвечаная жыццю і творчасці класіка беларускай і сусветнай літаратуры Васіля Быкава.

На мой асабісты светлагляд у дачыненні да мовы зрабілі ўплыў давадзіцца гэта галоўны чынікі. Мой бацька — гэта нябачная эмацыйная генетычная сувязь з продкамі. А таксама дыпламатычная праца ў Беластоку, дзе я быў уражаны стаўленнем беларускай меншасці ў Польшчы да захавання і развіцця беларускай культуры непарывна са словам. У беларускай мове лічу дзейным ісіці шляхам уласнага прыкладу: шанаваць слова, размаўляць на мове, каб беларускамоўная прастора пашыралася натуральным, а не гвалтоўным чынам. Каб не ствараць напружанне ў адносінах паміж людзьмі. Такія рэчы заагадам не робяцца. Давайце разам ісіці гэтым шляхам — і беларускамоўная будзе гукаць часцей і шырэй.

«Які досвед, атрыманы на месцах ранейшай працы (консультант праца, прэс-сакратар МЗС, Амбасадар у Польшчы) дапамагае на сённяшнім пасадзе?»
— Часта даводзіцца чуць, што вельмі актыўна прамоўляюць нашу культуру ў Польшчы падчас амбасадарскай каландыі — у чым менавіта гэта выяўляецца?
— Кожная з гэтых прац зрабіла важны ўнёсак у мае асабістае жыццё, хаця ўсе яны аб'яднаныя адной назвай — дыпламатыя. Але кожная пасада мела сваю спецыфіку. Консультант праца — гэта дапамога грамадзянам сваёй краіны ў розных складаных сітуацыях: дарожна-транспартных здарэннях, аднаўленні стэрчаных дакументаў, арыштах і нават пагібель грамадзянаў па-за межамі краіны. Прэс-сакратар МЗС працуе па забеспячэнні інфармацыйнай палітыкі МЗС, падаючы аператыўную інфармацыю аб знешняй палітыцы краіны, адказвае за аператыўнае інфармацыйнае забеспячэнне дыпламатычных устаноў нашай краіны, аб падзеях, якія адбываюцца на радзіме. Гэта праца па стварэнні іміджу знешняй палітыкі як унутры, так і па-за межамі Беларусі. Гэта быў выдатны досвед публічнай працы, працы з журналістамі. Праца амбасадара краіны — гэта фактычна вянцэ кар'еры дыпламата, бо няма больш пачэснай і адначасова адказнай місіі, чым быць прадстаўніком краіны, адстойваць яе інтарэсы за мяжой. Для мяне быў вялікі гонар прадстаўляць нашу Беларусь у суседняй Польшчы. Беларусь і Польшчы звязанае шмат у гісторыі і культуры, і таму праца на культурнай ніве была адным з прыярытэтаў у пасольскай дзейнасці. На мерапрыемствах, якія мы правалі, пабывалі сотні тысяч атрымаў — і цяжка пераацэніць апымае задавальненне, стоячы ў Кангрэсе-Зале палача навуцы і культуры ў Варшаве, калі чуюш 15-хвілінныя апладысменты ўдзячных глядачоў нашым мастакам Нацыянальнага акадэмічнага народнага хору імя Г. Цітовіча... Немагчыма пераацэніць ролу культуры ў стварэнні пазітыўнага іміджу Беларусі за мяжой.

«Хацеў бы з год перагледзець усё спектаклі нашых мінскіх тэатраў...»
— Якія густы спадара міністра: музычная, літаратурная, тэатральны? Якую кнігу вы працяглі апошняю?
— На жаль, чытаць даводзіцца зольшгага службовыя паперы, якіх шмат праходзіць праз стол міністра. Вельмі шмат чытаў у юнацтве. Захалляў французскія раманы, тэмай Вялікай Айчыннай вайны. Мама нават пыталася ў мяне: «Што ты ўсё пра вайну чытаеш, нужо табе астатняе некажэ?» Але перыяд вайны быў адным з самых цяжкіх у нашай гісторыі. І вельмі важна, каб мы і сёння хай уважалі пашану і паміць аб тых людзях, дзякуючы якім мы будзем сённяшняю Беларуссю. Зараз воль чытаць сцэнарыі фільмаў, якія планую стварыць кінастудыя «Беларусьфільм». Хоць дома другі месяц ляжыць распачатая п'еса Фрыдрыху Шылера «Марыя Сцюард» у перакладзе на беларускую мову.

Музыку слухаю, зразумела, на канцэртах, арганізатарамі якіх з'яўляюцца Міністэрства культуры і установы культуры. Стараюся паслухаць песні беларускіх аўтараў, якія атрымваюць на новай пасадзе з просьбай выказаць меркаванне. Вельмі люблю тэатр. Хацеў бы з год перагледзець усё спектаклі нашых мінскіх тэатраў. Але маю невялікае знамяна. Быў пад уражаннем ад спектакля Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Якуба Коласа «Крыж Ефрасінні», які коласавы прывозілі на гастролі ў Мінск. Заклікаю ўсіх хадзіць у тэатры, кіно, наведваць музеі. Калі вы апошні раз былі ў бібліятэцы? Пашыраю культурнай адукаванасці ў нашай краіне, працаваў у гэтай галіне. У дзяржаўным музеі гісторыі беларускай літаратуры будзе створана сталая экспазіцыя, прысвечаная жыццю і творчасці класіка беларускай і сусветнай літаратуры Васіля Быкава.

На мой асабісты светлагляд у дачыненні да мовы зрабілі ўплыў давадзіцца гэта галоўны чынікі. Мой бацька — гэта нябачная эмацыйная генетычная сувязь з продкамі. А таксама дыпламатычная праца ў Беластоку, дзе я быў уражаны стаўленнем беларускай меншасці ў Польшчы да захавання і развіцця беларускай культуры непарывна са словам. У беларускай мове лічу дзейным ісіці шляхам уласнага прыкладу: шанаваць слова, размаўляць на мове, каб беларускамоўная прастора пашыралася натуральным, а не гвалтоўным чынам. Каб не ствараць напружанне ў адносінах паміж людзьмі. Такія рэчы заагадам не робяцца. Давайце разам ісіці гэтым шляхам — і беларускамоўная будзе гукаць часцей і шырэй.

«Які досвед, атрыманы на месцах ранейшай працы (консультант праца, прэс-сакратар МЗС, Амбасадар у Польшчы) дапамагае на сённяшнім пасадзе?»
— Часта даводзіцца чуць, што вельмі актыўна прамоўляюць нашу культуру ў Польшчы падчас амбасадарскай каландыі — у чым менавіта гэта выяўляецца?
— Кожная з гэтых прац зрабіла важны ўнёсак у мае асабістае жыццё, хаця ўсе яны аб'яднаныя адной назвай — дыпламатыя. Але кожная пасада мела сваю спецыфіку. Консультант праца — гэта дапамога грамадзянам сваёй краіны ў розных складаных сітуацыях: дарожна-транспартных здарэннях, аднаўленні стэрчаных дакументаў, арыштах і нават пагібель грамадзянаў па-за межамі краіны. Прэс-сакратар МЗС працуе па забеспячэнні інфармацыйнай палітыкі МЗС, падаючы аператыўную інфармацыю аб знешняй палітыцы краіны, адказвае за аператыўнае інфармацыйнае забеспячэнне дыпламатычных устаноў нашай краіны, аб падзеях, якія адбываюцца на радзіме. Гэта праца па стварэнні іміджу знешняй палітыкі як унутры, так і па-за межамі Беларусі. Гэта быў выдатны досвед публічнай працы, працы з журналістамі. Праца амбасадара краіны — гэта фактычна вянцэ кар'еры дыпламата, бо няма больш пачэснай і адначасова адказнай місіі, чым быць прадстаўніком краіны, адстойваць яе інтарэсы за мяжой. Для мяне быў вялікі гонар прадстаўляць нашу Беларусь у суседняй Польшчы. Беларусь і Польшчы звязанае шмат у гісторыі і культуры, і таму праца на культурнай ніве была адным з прыярытэтаў у пасольскай дзейнасці. На мерапрыемствах, якія мы правалі, пабывалі сотні тысяч атрымаў — і цяжка пераацэніць апымае задавальненне, стоячы ў Кангрэсе-Зале палача навуцы і культуры ў Варшаве, калі чуюш 15-хвілінныя апладысменты ўдзячных глядачоў нашым мастакам Нацыянальнага акадэмічнага народнага хору імя Г. Цітовіча... Немагчыма пераацэніць ролу культуры ў стварэнні пазітыўнага іміджу Беларусі за мяжой.

«Хацеў бы з год перагледзець усё спектаклі нашых мінскіх тэатраў...»
— Якія густы спадара міністра: музычная, літаратурная, тэатральны? Якую кнігу вы працяглі апошняю?
— На жаль, чытаць даводзіцца зольшгага службовыя паперы, якіх шмат праходзіць праз стол міністра. Вельмі шмат чытаў у юнацтве. Захалляў французскія раманы, тэмай Вялікай Айчыннай вайны. Мама нават пыталася ў мяне: «Што ты ўсё пра вайну чытаеш, нужо табе астатняе некажэ?» Але перыяд вайны быў адным з самых цяжкіх у нашай гісторыі. І вельмі важна, каб мы і сёння хай уважалі пашану і паміць аб тых людзях, дзякуючы якім мы будзем сённяшняю Беларуссю. Зараз воль чытаць сцэнарыі фільмаў, якія планую стварыць кінастудыя «Беларусьфільм». Хоць дома другі месяц ляжыць распачатая п'еса Фрыдрыху Шылера «Марыя Сцюард» у перакладзе на беларускую мову.

Наш культурны асяродак ЖЫЯНДОЛЯ

У НАЦЫЯНАЛЬНЫМ МАСТАЦКІМ МУЗЕІ ВАЎКІ РАЗАДРАЛІ КАЗУЛЮ

Выстава Сяргея Плыткевіча «Дзікае жыццё ў цэнтры Еўропы» перайначыць вашыя ўяўленні пра беларускую прыроду

«Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.»
— Колькі часу вам давялося правесці з фотаапаратам між кустоў і на дрэвах?
— Вы мяркуюце: слухаю, кожны здымак патрабаваў шмат часу. Той жа арол-змялоў — каб зрабіць яго фота, я тры дні праседзеў на дрэве. Аднак кадр атрымаўся ўнікальным — калі ён нясе вужа, завязаннага на вузел!.. І нават здымкі, якія могуць падацца выпадковымі, — яны не выпадковыя, бо я сядзеў і чакаў.

«Спадар Сяргей, вам удалося зловіць настолькі рэдкія моманты з жыцця дзікай прыроды, якія звычайна чалавек можа ніколі не пабачыць. Ці вымагала гэта нейкай адмысловай падрыхтоўкі — ведаў па заалогіі, арніталогіі?»
— Да журфака БДУ я скончыў Полацкі лясны тэхнікум, таму чужым сябе ў лесе не адчуваю. І ў школе ў нас быў апавердны гурток, «Блакітны патруль» — рабілі шпакотні, агароджвалі мурашнікі. Гэта мае жыццё. Да таго ж, большасць здымкаў зроблена з дапамогай майх сяброў, аднакурснікаў, якія працуюць у нацыянальных парках, лясгасах, палюўнічых гаспадарках. Напрыклад, здымкі глушчоў з'явіліся дзякуючы майму сябру з Віцебска Уладзіміру Шарэгу. Ён назірае за глушцамі ўжо гадоў дваццаць. Кожны год ён будзе на такавішчых шалашых, адкуль можна рабіць шыкоўныя фота. Тых жа босую мы здымалі разам з Віктарам Казлоўскім. Увесну прыляцелі буслы на поле кармаў. Мы збудавалі шалашы, насыпалі ім пшаніцы. А яны не ядуць! Потым даўмеліся: а давай гароху! І яны завабілі! Прыходзілі, елі — а мы здымалі. А ўначы перад гэтым выпал са снег. І вось уявіце: раўна, сонца, снег, журавы ядуць гарох...

«Якія яшчэ навывкі, апроч будавання шалашоў, вам спатрэбіліся?»
— Уменне не заблукаць у лесе. Са мной такое даўно не здаралася, але месяц таму па-сапраўднаму заблукваў у Беларэжскай пушчы. Пайшоў за аленямі. У іх якрэз перыяд гону, яны шукаюць самак альбо высвятляюць адносіны на рагах. І калі ты падкрадаешся і пад талы хруснуць га-

«Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.»
— Колькі часу вам давялося правесці з фотаапаратам між кустоў і на дрэвах?
— Вы мяркуюце: слухаю, кожны здымак патрабаваў шмат часу. Той жа арол-змялоў — каб зрабіць яго фота, я тры дні праседзеў на дрэве. Аднак кадр атрымаўся ўнікальным — калі ён нясе вужу, зав

Краіна Здароўя

Выпуск
№ 41 (155)

Прафілактыка

АТЫТ НЕБЯСПЕЧНЫ ЎСКЛАДНЕННЯМІ

Рэдка ў каго ніколі, нават у дзяцінстве, не балелі вушы. Вушны боль часам бывае не менш няцярпным, чым зубны. Да таго ж вушы размешчаны побач з галаўным мозгам, а значыць, ён таксама можа быць уцягнуты ў працэс. Таму запаленне вуха трэба лячыць старанна і пад назіраннем урача, каб пазбегнуць вялікіх непрыемнасцяў у будучыні.

Праблема прафілактыкі ўскладненняў хранічнага атыту будзе прывесена рэспубліканская акцыя, якая пройдзе сёлетна 22—23 кастрычніка ў РНПЦ «Отарыналарынгалогія», у абласных кансультацыйных паліклініках, гарадскіх паліклініках абласных цэнтраў і г. Мінска.

Падчас акцыі спецыялісты запрасяць людзей наведваць ЛОР-урача, які дапаможа выявіць паталогію вуха, горла, носа. А гэта ў сваю чаргу дазволіць своечасова пачаць лячэнне і пазбегнуць цяжкіх ускладненняў.

Праблема хранічнага сярэдняга атыту сёння з'яўляецца актуальнай з-за вельмі высокай распаўсюджанасці гэтага захворвання. Восем пяці лічыць прыводзіць урач-сурдолаг сурдафанатрычнага аддзялення для дарослых РНПЦ «Отарыналарынгалогія» Іван Гарнастаі: у Рэспубліцы Беларусь за 2008 год на 100 000 насельніцтва зарэгістравана 209 выпадкаў захворванняў на хранічны сярэдні атыт, з іх 42,6 выпадка зарэгістраваны ўпершыню. Хранічны сярэдні атыт выяду да часовай, а часам і да стойкай страты працаздольнасці і займаюць другое месца ў структуры оталарынгічнага захварванняў.

Хранічны сярэдні атыт з'яўляецца асноўнай прычынай тугавухасці, пры якой людзям цяжка кантактаваць, абмяжоваецца іх прафесійная здольнасць.

Сярэдні востры атыт нярэдка ўзнікае на фоне рэспіраторных вірусных інфекцый і таму, як і гэтыя інфекцыі, часцей сустракаецца восенню, зімой і вясной. Сярэдні востры атыт можа перайсці ў хранічную стадыю па прычыне зацягнутага запалення сярэдняга вуха.

Захворванне пачынаецца раптоўна з моцных боляў у вуху і аглульнага недамагання (дрэжжы, павышэнне тэмпературы цела). З'яўляецца галаўны боль, пры націсканні на сасцападобны адрастак за вушной ракавінай адчуваецца боль, на 4—5 суткі вырабная перапонка прарываецца — з вуха выцякае гной.

Хранічны сярэдні атыт вельмі небяспечны сваімі наступствамі. Ён можа быць прычынай такіх цяжкіх ускладненняў, як менінгіт, абсцэс мозгу,

сепсіс. Пяталогія пры гэтых паталогіях складае ад 14 да 30 %.

У першы ж дзень вострага захворвання вуха неабходна звярнуцца да ўрача, у наступным пры лячэнні рэкамендуецца поўны спакой і пасцельны рэжым.

Прафілактыка хранічных атытаў павінна праводзіцца з дня нараджэння. Велізарнае значэнне мае правільнае грудное выкармліванне і своечасовае наладжаны рэжым харчавання дзіцяці надалей. Як правіла, дзеці, што знаходзіліся на натуральным грудным выкармліванні, а потым мелі адпаведны харчовы рэжым, ужывалі багату на вітаміны ежу, менш хварэюць на рэспіраторна-вірусныя хваробы, якія садзейнічаюць узнікненню вострага запалення сярэдняга вуха.

Неўспрымальнасці да прастудных фактараў спрыяе загартоўка. Пры ёй рэкамендуецца халодныя нажныя ванны, прахалодныя абіранні, працяглае знаходжанне на свежым паветры, заняткі фізкультурай і спортам.

Трэба навучыць дзіця з самых ранніх гадоў правільнаму насавому дыханню. На спецыяльных занятках у кабінце лячэбнай фізкультуры метадыст можа раскажаць аб фізічных прыёмах, якія садзейнічаюць фізіялагічнаму спосабу дыхання праз нос.

Важную ролю ў развіцці хранічных сярэдніх атытаў адыгрываюць аднатанзілярная паталогія, скрыўленне перагародкі носа, гіпертрафія насавых ражы, вазаматорныя рынэіты. Таму эфектыўным сродкам прафілактыкі з'яўляюцца кансерватыўны і хірургічныя метады лячэння, накіраваныя на сэнцыю хранічных і паталагічных стануў глоткі, носа і носаглоткі. Папярэдзіць паўторнае захворванне на востры сярэдні атыт дапаможа своечасовае выдаленне адноўна, паднябенных міндалінаў або планавана сістэматычнае кансерватыўнае лячэнне гэтай паталогіі. А шмат у якіх выпадках такія меры прыемныя прывядуць да поўнага вызчэнення ад запаленага працэсу ў сярэднім вуху.

Пасля перанесенага вострага запалення сярэдняга вуха з наяўнасцю перфарцыі (адтуліны) ў барабаннай перапонцы, нельга дапускаць таго, каб вада трапіла ў сляхавы праход. Калі вы прымаеце душ ці мыеце валасы, у сляхавы праход неабходна пакласці ватны тампон, прамочаны вазелінам. Перфарцыя, якая доўга заставецца пасля перанесенага вострага сярэдняга атыту, абавязкова лечыцца хірургічным шляхам у спецыялізаваных аддзяленнях стацыянараў.

Воляга ШАЎКО.

Інфармацый

ШЫРОКАЯ ІМУНІЗАЦЫЯ

Планавана імунацыя дзяцей і дарослых прадугледжвае ўвядзенне вакцын у пэўнай паслядоўнасці ў вызначаныя тэрміны. Гэта і ёсць Нацыянальны календар прафілактычных прышчэпаў. Бывае, што імунацыю праводзяць і па індывідуальнай схеме.

Азнаёміцца з названым календаром можна ў паліклініцы. Апраўдае з эпідэміялагічнага пункту гледжання прафілактычныя прышчэпкі, аглядаецца ўрачом. Урач збірае анамнез для выяўлення захворванняў, у тым ліку хранічных, рэакцый або ускладненняў на папярэдняе ўвядзенне прэпарата, алергічных рэакцый на лекавыя прэпараты і прадукты, а таксама выяўляе індывідуальныя асаблівасці арганізма — недаходнасць, родавая траўма, сугаргі, Удкладняецца, ці не мелі месца кантакты з інфекцыйнымі хворымі, тэрміны папярэдніх прышчэпаў. Праводзіцца і вымярэнне тэмпературы. Усе вынікі фіксуюцца ў медыцынскіх дакументах.

Перад правядзеннем прышчэпкі медработнік павінен папярэдзіць пацыента ці бацькоў дзіцяці аб магчымасці ўзнікнення мясцовых рэакцый, аб ускладненнях, даць рэкамендацыі па аказанні даўрачэбнай дапамогі ў выпадку іх узнікнення.

Пры правядзенні прафілактычных прышчэпаў павінна забяспечвацца актыўнае медыцынскае назіранне ў пэўныя тэрміны: — на працягу 3 сутак пасля імунацыі супраць гелатыту В, дыфтарый, коклюшу, слупняку, гемафілінай інфекцыі; — на 5-6-й і 10-11-й суткі — пры выкарыстанні жывых вакцын; — праз 1, 3, 6, 9 і 12 месяцаў пасля імунацыі супраць туберкулёзу.

У ЯКІМ УЗРОСЦЕ ЧЫМ ЗАЙМАЦЬСЯ?

Псіхологі лічаць, што выбіраць заняткаў для дзяцей неабходна з улікам не толькі схільнасцяў, але і ўзросту.

3 гадоў
Заняткі па развіцці музычных здольнасцяў могуць адкрыць для малых рытм, гукі, песьні, ігру на ударных інструментах і г.д. Некаторыя спецыялісты лічаць, што ў гэтым узросце можна пачынаць ігру на фартэпіяна або скрыпцы: пакуль дзіця не прыступіла да вывучэння «сур'ёзных прадметаў» у школе, яго свядомасць валодае большай гнуткасцю. Знаёміць дзіця з шэдэўрамі жывапісу — відзіцы ў галерэй, музеі — можна з любога ўзросту, роўна як і займацца малеваннем дома. Наведванне выставы не павінна цягнуцца больш за гадзіну, інакш узнікне пачуццё перанасычанасці.

6 гадоў
Мастацкія школы і студыі прапануюць жывапіс, малюнак, кераміку, мадэляванне, скульптуру, мазаічнае мастацтва і г.д. Узрост удзельніцкай вызначаецца тэхнічнай складанасцю. Заняткі сальфеджыя ў музычных школах пачынаюцца з шасці гадоў, а прыём на навучанне ігру на інструментах — на год пазней. Заняткі акцёрскім майстэрствам і пантэмімай можна прапанаваць шасцігодкам пры ўмове, што на першае месца ставіцца задавальненне ад гульні, а не рэпертуару. Тэатр можа навучыць быць у групе, вызначаныя правілы дазваляць кантраляваць сябе.

7-8 гадоў
Лепшы ўзрост для таго, каб пачаць заняткі спортам або танцамі.

9-12 гадоў
Фотасправы, відэастудыя, камп'ютарная графіка вельмі падабаюцца ў гэтым узросце. Як зацікаўлена, так і вельмі эмацыянальным падлеткам дапамогуць заняткі тэатрам і пластыкай: яны навучыць выяўляць сябе і знаходзіць кантакт з уласным целам.

Вядучая рубрыкі Святлана БАРЫСЕНКА.

Валянціна Цітова мае вялікі стаж і багаты вопыт працы ў медыцыне. Шмат гадоў яна працавала медыцынскай сястрой у аўтастойкай бальніцы ў вёсцы Язна Міёрскага раёна. Калі

суседняя вёска Іст засталася без медыцынскай апекі, В. Цітова ўзначаліла ФАП гэтага населенага пункта. Яе часта можна ўбачыць сярод вясковых жыхароў.

Жаночыя сакрэты

ГРУДЗІ! ЗДАРОВЫМІ БУДЗЬЦЕ!

ЖАНОЧЫЯ малочныя залозы прызначаны не толькі для выкармлівання паломства. Гэта адна з найбольш важных складальнікаў жаночай сэксуальнасці, аб'ект захаплення і нават пакланення. «Шкада, але час бязлітасны, з ім не паспрачаешся», — так скажучь многія, і гэта праўда, але толькі часткова. Чым раней вы пачынаеце сачыць за здароўем грудзей, тым лягчэй будзе пазбегнуць «адбіткаў» часу.

ШТО ДЛЯ ГРУДЗЕЙ ДОБРА?

Правільнае харчаванне — неад'емная умова добрай фігуры. Ад таго, што ў якой колькасці мы едзім, залежыць і стан малочных залозаў. Напрыклад, рэзкае паху-дзенне можа сапсаваць іх знешні выгляд — грудзі проста павіснучы. Калі хочаце пазбегнуць праблем з малочнай залозай, асцерагайцеся і залішняй вагі. У большасці выпадкаў яна вядзе да парушэнняў у гарманальнай сферы (лішак эстрагенаў), якія вельмі хваравіта пераносзяцца малочнымі залозамі.

Дарчы, паводле апошніх даследаванняў, прадукты, якія ўтрымліваюць мецільсанціны (напрыклад, кава, кока-кола, шакалад і інш.), могуць узмацніць болі ў малочных залозах перад менструацыяй. Таму замена ранняй кавы кубачкам зялёнай гарбаты зробіць вашы грудзі менш адчувальнымі. Абмяжуйце кафулін у ежы, уцягніце ваду і напіце мікратраўны. Таму калі ўжо з касткачкамі, дык толькі з пластыкавымі.

Не насіце бюстгальтар больш як 12 гадзін у суткі і ніколі не спіце ў ім. Сяк і, у прыватнасці, любоўна-ратворнае ўздзеянне на грудзі жанчыны. Спалучэнне прыліпу крыві, лёгкіх масажных дотыкаў і гарманальнага ўсплёску — натуральны спосаб падтрымання грудзей у тонусе.

ШТО ДЛЯ ГРУДЗЕЙ ШКОДНА?
Абарты для грудзей — проста катастрофа. Бо адразу пасля апладнення пачынаецца гарма-

нальная перабудова, мэта якой — падрыхтаваць арганізм да роду, а грудзі — да кармлення. Пасля механічнага выдалення аплоднай яйцэлеткі тканкі малочнай залозы вымушаны ў тэрміновым парадку вярнуцца ў «дацяржарны» стан. Не ва ўсіх і не заўсёды гэта праходзіць гладка. Некаторыя клеткі могуць збачыць на крывую дарожку пупліннага росту.

Таксама статыстыка сцвярджае, што жанчыны з **першай цяжарнасцю пасля 35 гадоў** часцей захворваюць на рак малочнай залозы. Верагодна, у такім узросце клеткі малочных залозаў страчваюць здольнасць адэкватна сустракаць гарманальныя змены, выкліканыя цяжарнасцю.

У большасці медыцынскіх даследаванняў звычайна, што аральныя кантрацэптывы не павялічваюць рызыку развіцця раку малочнай залозы, і ўсё ж працяглы (больш за 2—3 гады) прыём гэтых прэпаратаў можа справакаваць рост пухліны. Таму неабходна надаваць больш увагі іншым метадам кантрацэпцыі і не злужываць супрацьзачаткавымі таблеткамі.

Любыя траўмы малочнай залозы могуць мець непрадбачаныя наступствы: нават на месцы простага сінка можа з'явіцца кіста (поласць, напоўненая вадкасцю).

Запаленыя працэсы ў жаночых палавых органах могуць выклікаць гарманальны дысбаланс у арганізме, што нярэдка суправаджаецца развіццём мастапатый. Садзейнічаюць гэтаму і інфекцыі, якія перадаюцца палавым шляхам. Таму візіт да гінеколага і своечасовае здадзення аналізы — не «дзякужны» рэкамендацыі, а жыццёвая неабходнасць.

Лішак сонца шкодны для грудзей, бо скора вобласці дэкальце вельмі адчувальныя, а прамія сонечныя прамяні садзейнічаюць хуткаму яе старэнню. Вакол сацыяльна ўтвароўнага маршчыны, а ў вобласці дэкальце з'яўляюцца пігментныя плямы. Таму перад

выходам на адкрытае сонца варта нанесці на гзту зону крэм з высокім сонцаахоўным фактарам і засцерагаць свае грудзі нават у саляры.

БУДЗЬЦЕ ПІЛЬНЫМ!

Рак малочнай залозы можна вылічыць — але пры адной умове: калі ён быў выяўлены на ранняй стадыі! На жаль, большасць захварэлых жанчын звяртаюцца да ўрача вельмі позна. Бо рак каварны і па першым часе нічым асаблівым сябе не працяляе. А менавіта ранняе выяўленне пухліны і гарантуе паспяховае лячэнне. Восем і не сталяюцца заклікаць нас урачы: болы уважліва стаўцеся да сябе і рэгулярна наведвайце доктара, каб, калі што, — паспець!

Самы прасты метад дыягностыкі — самаабследаванне грудзей. Яго трэба праводзіць раз на месяц! Строча з 6 па 12 дзень ад пачатку менструацыі, а жанчыны ў менапаўзе могуць праводзіць абследаванне ў любы дзень.

Калі вы выявілі змяненні формы або памеру грудзей, зацярджэнне, вузельчык, пачырваненне скуры або ачыёк, выдзелены з саска — гэта прычына для панікі, а для візіту да мамалога.

Фактары, якія павялічваюць рызыку развіцця раку грудзей:

- спадчына; аб аб'ёмнае адкармлення грудзямі;
- ранні пачатак менструацыі (да 11 гадоў) і позні клімакс (пасля 55 гадоў);
- гінеалагічныя захворванні, якія суправаджаюцца парушэннем функцыі яйчнікаў;
- парушэнне гарманальнага фону (залішня вага, працяглы прыём супрацьзачаткавых таблетак, збоі ў працэсе эндарынальных органаў, у прыватнасці, шчытападобнай залозы і інш.);
- моцныя нервовыя ўзрушэнні, перанесеныя ў недалёкім мінулым (да 1 года);
- спадчынасць (рак у маці, бабулі і г.д.).

Падрыхтавала
Воляга ЦЫБУЛЬСКАЯ.

Доктар адказа

На наступным тыдні на «Гарачай» лініі Міністэрства аховы здароўя (222 70 80) плануецца дзяржурцыя:

12 кастрычніка — галоўны ўрач 22-й дзіцячай паліклінікі г. Мінска Інэса Вячаславаўна САФРОНАВА.

13 кастрычніка — галоўны ўрач 18-й мінскай гарадской паліклінікі Сяргей Валянцінавіч БУГАЕУ.

14 кастрычніка — галоўны ўрач 1-й мінскай дзіцячай паліклінікі Людміла Уладзіміраўна ГНЯДЗЬКО.

15 кастрычніка — галоўны ўрач гарадскога псіханеўралогічнага дыспансэра Аляксандр Іванавіч СТАРЦАЎ.

КАВА: шкода або карысць

Кожная ранаца як дзве кроплі падобная на папярэдняю: нехаця выпулаўзаш з цэплага кокана коудры, ледзь перабіраючы непаспыхналі пасля сна ногі, плячэся ў ванну, цудам забягаючы сутыкненнем з мэбляй. Водныя працэдуры не дапамагаюць — вочы ніяк не хочучь расплюшчваюцца. Адна надзея — гэта кубак моцнай (льжыць 2-3, не менш) кавы. І толькі атрымаўшы ранішняю дозу кафіну, пачынаеш адчуваць сябе чалавекам. Туман у галаве павольна знікае і (нарэшце!) у вас атрымліваецца расплюшчыць вочы больш чым на дзесяці секунду...

Тым, хто пакутуе ад павышанага крывацёпа ціску, у каго ёсць праблемы з сэрцам — ад гэтага напую лепш наогул адмовіцца. Рэгулярнае ўжыванне кафіну ў вялікіх дозах можа прывесці да праблем з сэрцам, бо танізавальны эфект ад напую зніжаецца, і да таго ж расце таксічнасць.

Цікава, што даўні міф пра тое, што кава дапамагае людзям з нізкім крывацёпам ціскам, сапраўды міф.

Далучальнай нормай ужывання прынята лічыць 1-2 кубкі ў дзень, пажадана — у першай палове дня. Медыкі не раяць павялічваць гэтую норму, бо ў адваротным выпадку вы папросту атручываеце свой арганізм.

КАВА І ЦЯЖАРНАСЦЬ
Як жа дзейнічае кава на цяжарных жанчын? Многія медыкі сыходзяць з меркаванням, што цяжарным жанчым лепш наогул устрымацца ад кавы. Іншыя ж называюць дапушчальную дозу — 2 кубкі ў дзень. Заўятым каваманам можна параіць піць каву без кафіну. Вядома, гэта ўжо не тое, але рызыка раптоўнага перапынення цяжарнасці знікае.

Дарчы, у гарбаче ўтрыманне кафіну больш (дзіўна, але факт!), так што калі вы хочаце нарадзіць здаровае дзіця, лепш забыцца пра сваю звычайна на час цяжарнасці і кармлення грудзямі.

Дарыця жанчыны, памятайце: калі вы выпіваеце каля васьмі

кубкаў кавы ў дзень, гэта моцна зніжае магчымасць зацяжараць.

КАВАВЫЯ ТРАДЫЦЫІ
Французы, напрыклад, не ўяўляюць пачатак дня без кубачка моцнай, духмянай кавы з круасанамі, хоць аддаюць перавагу гэтаму напую з малаком. Кава па-французску рыхтуецца вельмі проста: у кубку рыхтуюць чорную каву, дадаюць крыху каньяку. Можна дадаць трохі солі, а можна абмежавацца цукрам. Зверху пакласці вяршы і крыху карыцы: усё па гусце. Можна дадаць трохі перцу.

У Вене вас уразіць колькасць і разнастайнасць кавярню. Добра прыгатаваная кава па-венску — напой, які абавязкова трэба пакаштаваць. Рэцэпты прыгатавання адрозніваюцца адзін ад другога. Каву раяць падаваць астуджанай, але моцнай і гарачай. Самы прасты рэцэпт: прыгатаваць кубак чорнай кавы, зверху дадаць узбіты вяршоў (з карыцы або без) і цукру на смак. Можна пасыпаць здробным шакаладам.

Турэцкая кава адрозніваецца сваёй моцнасцю і разнастайнасцю традыцыямі і рытуаламі. Не кожнаму чалавеку спадабаецца горкі, церпкі напой. Каву па-турэцку трэба варыць у спецыяльнай ёмістасці — турцы. Адзін з рэцэптаў: у пасудзіну насыпаць каву і цукар, заліць вадой. Варыць да ўтварэння пенкі на маленькім агні. Можна таксама дадаць соль.

Рэцэптаў падрыхтоўкі гэтага старажытнага і высокароднага напую найбольшае мноства. Напрыклад, у Вене вам прапануюць больш за 200 відаў кавы. Экспрэсія, капучына і іншыя віды, што можна купіць у любым аўтамаце — гэта толькі вярхоўка айсберга.

Вы можаце піць яго з малаком, як любяць французы, або дадаваць узбіты вяршы і лёд — любы спосаб прыгатавання ў Японіі. У розных краінах з ужываннем кавы звязаныя цэлыя рытуалы. І гэта толькі падкрэслівае яе значэнне ў нашым жыцці.

КАСМЕТЫЧНЫЯ ЎЛАСЦІВАСЦІ
Жанчынам будзе прыемна даведацца, што любымі напой можна не толькі піць, але выкарыстоўваць як эфектыўны касметычны сродак. Калі вы ніколі не чулі і не ўжывалі гэты чудадзейны сродак — вы шмат згубілі, бо яго дзейненне відавочна і вынік, у літаральным і пераносным сэнсе, на твары.

Добры скарб для твару можна купіць, аддаўшы нямаля грошаў, а можна зрабіць яго дома, без лішніх выдаткаў, але з максімальнай карысцю для сябе. Асабліва прыдатны для тлустай скуры, пасля яго ваш тварык будзе выглядаць чыстым і свежым.

Рэцэпт прастыя як двойчы два: вазьміце кавую гушчу, якая засталася ў кававарцы або турцы. Для тлустай скуры можна дадаць адну сталовую лыжку ёгурту. Памяйце твар і раўнамерна нанясце невялікую колькасць сродку, не закранаючы вобласці вачэй. Памасіруйце кругавымі рухамі, асабліва надайце ўвагу «праблемным зонам». Потым змыйце і атрымлівайце асалоду ад чудадзейнага эфекту. Для сухой скуры дадайце ў кавую гушчу трохі солі, цукру і расліннага алею.

Твар — не адзіная зона, дзе вы можаце паспяхова ўжываць «кававы раствор». Ён будзе карысны таксама і пры іншай, выключна жаночай праблеме. Маецца на увазе цэлюліт. Жанчыны ведаюць, колькі нязручнасцяў, больш

маральных, прыносіць гэтая праблема. Цяпер вельмі папулярныя розныя сродкі, іноў жа — даволі дарагія, з экстрактам кавы. Вы можаце сказаць — я заслужыла самага лепшага, але для звычайнай гаспадыні, якая раздзіраецца паміж працай, дзямі і мужам і адзінага спрабуе ў выглядзе добра, і хоць бы трохі эканоміць, можна парэкамендаваць добры хатні сродка, без вялікіх грошавых і часавых выдаткаў. Усё, што ад вас патрабуецца, гэта ўзяць кавую гушчу, дадаць трохі вады і нанесці на праблемную зону. Зверху намаціце спецыяльную тонкую плёнку, калі лянецца шукаць — цэлафанавы пакет. Пахадзіце так каля паўгадзіны і змыйце. Падчас працэдуры пажадана больш рухацца.

На жаль, многія з нас забыліся, як прыёмына пасядзець з кубачкам гарачай кавы, чытаючы любімую кнігу. Або проста працягваюць час з сябрамі па няспянай гутаркай. Ранацій мы на бігу выпіваем кубачак гарачага напую, перамаючычы бутэрброд. Расваральная кава лепш, бо яе не трэба доўга гатаваць, бо галоўнае — узбадэрыцца і адчуць сябе чалавекам, гатовым да працы і цяжкасцяў новага дня. Але якімі б занятымі вы ні былі, знайдзіце для сябе час, адлучыце асалоду ад смаку духмянай кавы. Эксперыментуйце, прыгатуйце нешта новае, раней не спазнаеце. Можна, дадаць вяршоўку? Або лімон? Больш цукру, карыцы, каньяку... Але не забывайцеся, што ўсё добрае павінна быць у меры. І карыснае, і смачнае можа мець адваротны эфект і прынесці шкоду вашаму арганізму.

Ірыны АНТОНАВА.

На «Пакроўскі кірмаш» — па ежу духоўную і зямную

Па блаславенні Мітрапаліта Мінскага і Слуцкага, Патрыярша Эзхарха усяе Беларусі Філарэта ў Мінску учора адкрылася шостая духоўна-асветніцкая выстава-продаж «Пакроўскі кірмаш». Арганізатары выстава — Беларуская Праваслаўная Царква, Выставачнае таварыства «Экспафорум», ТАА «Экспасэрвіс». Экспазіцыя размешчана ў Палацы мастацтваў па адрасе: Мінск, вуліца Казлова, 3. Кірмаш працуе штодня з 10 да 20 гадзін, у апошні дзень, 17 кастрычніка — да 18.00.

Мінчане і госці сталіцы ўжо маюць добрае ўяўленне пра падобныя выставы. Тыя, хто на іх бываў, звычайна чакаюць каргоўку, бо ведаюць, што толькі тут можна знайсці альбо найбольш зручна купіць шмат якіх рэчы. Разам з тым, на кожнай такой выстаўе абавязкова з'яўляецца і нешта новае. На гэты раз у «Пакроўскім кірмашы» возьмуць удзел больш за 80 манастыроў, праваслаўных прыходаў, выдавецтваў, майстарняў з розных куткоў Беларусі, Расіі, Украіны, Грэцыі, Ізраіля.

Асаблівае вяселье выставаў у тым, што яна праходзіць у час святаваання Пакрова Перасвятэй Багародзіцы, які ў Беларусі супадае з Днём Маці. Таму, акрамя шырокага выбару падарункаў для мацярок і хросных бацькоў — ікон, падсвечнікаў, свяцільняў, суеніў і вырабаў з лавы, баросты, дрэва, глыбскага фарфору, арэвбургскіх хустак, льянога арэзання, упрыгажэнняў з камяляў, — прапанавана будзе яшчэ багатая культурна-асветніцкая праграма, прысвечаная якраз мацярынству і дзецям. Зрэшты, вялікая частка гэтай праграмы мае досыць практычны характар.

Сёння а 15 гадзіне Паэтычны тэатр «Арт.С.» і Сацыяльны аддзел Мінскай епархіі Беларускай Праваслаўнай Царквы правядуць сентыментальную вечарыну на беларускай мове «Мама», у якой возьмуць удзел дзве вядомыя асобы.

У панядзелак, 12 кастрычніка,

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

Гімнастычны снаряд, фота 2

Мурманскі раён

Кухар на камбузе

Мужчынскі галюнавы ібор

Транспарт на духу корка

Піра-тар-важына

Мячкі для бадмінтона

Віцебск да ўрачы

Алошнік кропка

Мера вагі золата

Гуны смех

Інфармацыйны шчыт

Гімнастычны снаряд, фота 3

Трышчытны карабля

Пасажыры Бога

Частка матэматычнага знаменна

Слова з пераходным знаменным

Панява шы каменны вяс

Бртва ў XVII ст.

Зуб

Напрыток скрыні

Азія з мушкетэраў

Віцебскі вайсковы інжынер

Горад на Востраве

Уважлівы

Гімнастычны снаряд, фота 4

Азія з мушкетэраў

Горад на Востраве

Уважлівы

Гімнастычны снаряд, фота 5

Аўтар палітычнага пам'ятку

Рыба ў басейне Прыпяці

Лічынны лямонт

Від прыскас

Гранчэнак "У"

Від прыскас

Вялікі бак

Допя хвілін

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

Ільвам давядзецца разлічваць толькі на сябе, а **Рыбам** — шліфаваць прафесіяналізм.

УАВЕН. Добры тыдзень для павышэння энергетычнага патэнцыялу і ўмацавання здароўя. Цяпер у вас могуць раскрыцца здольнасці, якія дазваляюць перамацаваць вашу творчую натуру. Удача будзе спадарожнічаць шмат у чым. Адчуецца прылыў сілы і актыўнасці — і таму справіцеся з усякай работай, за якую возьмецеся.

ЦЯЛЕЦ. Настае добры перыяд, можна нават сказаць — новы этап. У пачатку тыдня верагодны цікавыя сустрэчы. Для дасягнення станоўчых вынікаў на працы давядзецца правіць вытрымку і настойлівасць — гэта крыху ўтомна, але ў адрозненні ад папярэдняга тыдня будзе прасцей і больш пласціна.

БЛІЗНЯТЫ. Уменне аналізаваць і наводзіць парадок у думках будзе проста неабходна для поспеху. Варта ўважліва сачыць за дзеяннямі дзелавых партнёраў — яны могуць перамацаваць шмат памылкаў, разрабаць якія давядзецца вам. Пастарайцеся менш гаварыць і больш дзейнічаць. Не прыслешайце падзеі.

РАК. Найбольш значныя вынікі ўдасца дасягнуць у самаўдасканаленні. Калі няма ні часу, ні жадання ўдасканалення духоўна, займіцеся самаадукацыяй. Хоць бы па асноўным профілі дзейнасці. Пастарайцеся пазбегнуць спрэчак з роднымі, хоць гэта будзе і складана. Пазбегнуць многіх канфліктаў дапаможа мудрасць і памяркоўнасць. Праўда, па меркаванні зорак, вам наўрад ці ўдасца прымуціць сябе іх правільна.

ЛЕЎ. Тыдзень будзе напоўнены рознымі падзеямі. Разлічваць толькі на свае сілы, бо староннім разам з дапамогай могуць зрабіць «мядзведжую паслугу», якую потым цяжка будзе выправіць. На панядзелак можаце панаваць самай розняй справы — ваш энергетычны патэнцыял будзе на высокім узроўні. У чацвер парадуюць пазітыўныя падзеі.

ДЗЕВА. Спрыяльна пройдуча сустрэчы і нарады. Атрымаеце ўпэўненасць у заўтрашнім дні і неабходную дапамогу з боку сяброў і знаёмых. Асцерагайцеся канкурэнцыі. Будзеце больш уважлівымі — магчыма невялікія грашовыя страты. Верагоднае мімаілетнае, але прыемнае знаёмства. У пятніцу будзе рызкімі фінансавыя ўкладанні. Імппульсныя і ўпартасць могуць пасарваць з блізкімі людзьмі.

ШАЛІ. Можаце захапіцца ўспамінамі. Не варта паддавацца настрою і дэвалізацыі мінулага становішча тэрмазам праасоўванню наперад. Не саромейцеся выкарыстоўваць прывабнасць — яна адырае не апошнюю ролю ў дасягненні поспеху. У сярэдзіне тыдня верагодна нечаканая праварка: заглядзі падрыхтоўчыцеся да яе, бо не павінны заспець знамяць.

СКАРПІЕН. Тыдзень спрыяльны для рэалізацыі творчых планаў і праектаў, якія заснаваны на энтузіязме. Займацца дакладнымі разлікамі не варта — будзеце схільны не заўважаць дробязі, даволі важных, але на ваш погляд вельмі нудных, каб марнаваць на іх час. Магчыма ўдала паездка, якая ўмацуе матэрыяльны становішча. Абыходзьце бокам сілікія і авантурныя прапановы, калі хочаце пазбегнуць страт і расчаравання.

СТРАЛЕЦ. Могуць адкрыцца новыя магчымасці, а гэта, у сваю чаргу, спрыяльна для розных пачыненняў, заключэння зделак і наладжвання неабходных і карысных кантактаў. У пятніцу скінце з плячы цяжар адказнасці, дадайце легкадумнасці і беспалапнасці ў свае дзеянні, старайцеся больш кантактаваць і не звяртайце увагі на нязначныя праблемы. У пачатку тыдня магчымыя ашаламілыя сустрэчы.

КАЗЯРОГ. У першай палове тыдня давядзецца спраўляцца са справай, якая пад сілу толькі вам. Шкада, бо няма ніякага шанцу перакласці гэту работу на чые-небудзь плечы. Усе непрыемнасці могуць прыйсці ад выпадковых знаёмых і ад нестрываласці на язык. А закончыцца гэта можа не вельмі натхнальнымі кантактамі з афіцыйнымі асобамі. Будзеце больш асцярожнымі з тым, што не павінна трапляцца на вочы навакольным.

ВАДАЛЕЙ. Стануцьце да ўсёго працей і спакойней. Не бярэце на сябе вырашэнне ўсіх задач, якія так ці інакш перад вамі ўзнікаюць. Мары ажыццяўляцца ў той момант, калі вы стоміцеся спадзявацца на цуд. Плануйце дзеянні да дробязі — гэты дапаможа пазбегнуць непажаданых сітуацый. Падзеі сэрды могуць зрабіць значны ўплыў на набліжышчы будучыню.

РЫБЫ. Паспрабуеце сябе ў чымсьці новым, незнаёмым для вас, але нічога не кажыце іншым, пакуль чаркам не ўпэўніцеся ва ўласных сілах. Прислухайцеся да заўвагаў і парадаў калег і сяброў, пастарайцеся выдзеліць галоўныя і прымяніце іх у сваёй працы. Неабходна шліфаваць свой прафесіяналізм — на лаўрах спачываць пакуль ранавата.

ВІРТУОЗЫ БАРНАЙ СТОЙКІ

Не кожны жанглёр паўторыць трукі бармэна

Дзевяць фіналістаў спаборніцтва бармэнаў па флейрынгу Planet Z — Flair Open Minsk 2009 вызначылі ў Мінску.

Трэці этап спаборніцтва выявіў апошніх удзельнікаў фіналу. Гэта магільчанін Алг Ляжэнка, мінчане Генадзе Ніканчык і Андрэй Пятрэнка. Яны далучацца да шасці бармэнаў, якія 10 лістапада паспрабуюцца за званне лепшага бармэна-флеера ў Беларусі. Яркая шоу з элементамі жанглявання, віртуозным прыгатаваннем катэйлю праходзіла ў мінскай кавярні Barberry.

За пяць хвілін кожнаму удзельніку неабходна было прыгатаваць тры катэйлі. Прычым два з іх у тэхніцы працоўнага флейрынга, а трэці — у тэхніцы паказальнага.

Журы ацэньвала выступленне бармэнаў па дзвюх пазіцыях: флейер і пака. У флейера ацэньвалася колькасць выкарыстаных прадметаў, краты (уласныя трукі), складанасць і элаганасць прагра-

Дэведка «Звязды» — Флейрынг (англ.: талант, стыль) — гэта прыгатаванне катэйлю вольным стылем з выкарыстаннем элементаў жанглявання. Пачынальнікам флейрынга лічыць Джэрэі Томаса, які жыў у Амерыцы ў другой палове XIX стагоддзя. Менавіта ён упершыню стаў падпальваць і пераліваць гарачыя катэйлі з бакала ў бакал. Яго кніга «Bartender's Guide», напісаная ў 1862 годзе, да гэтага часу лічыцца настольнай кнігай бармэнаў. Папулярным флейрынг стаў пасля выхаду фільма «Катэйлы» у 1988 годзе з удзелам Тома Круаза і Браяна Бруна.

мы. Крытэрыі паказу — умненне падаць катэйль, збалансаванасць праграмы (катэйль павінен гатавацца на працягу пяці хвілін), узаемадзеянне з музыкай і ўпэўненасць бармэна. Штрафныя балы налічваліся за падзенне, праіраванне, разбіты посуд, няправільную працэдуру прыгатавання катэйлю і інш. Каб ацаніць сапраўдны талент бармэна, смакавыя якасці катэйлю не ацэньваліся, а удзельнікі выступалі ў аднолькавых майках.

Судзіць беларускіх бармэнаў прыехала спецыяльнае журы з Украіны. Гэта каманда цэнтра «Planet Z», якая з'яўляецца прадстаўніком WFA — сусветнай арганізацыі бармэнаў.

— Для бармэна ўдзел у такіх конкурсах — добрая магчымасць для прафесійнага росту. Бармэн, які валодае ў дасканаласці тэхнікай флейрынга, робіць максімальны продажы. І гэта добра ведаюць гаспадары бараў ці клубаў, — кажа вядучы Сяргей Хораў.

— Не кожны жанглёр можа паўтарыць тое, што робіць бармэн, — тлумачыць Сяргей Кадацкі, член журы, заснавальнік цэнтра «Planet Z». — Бульзак з вадкасцю — не простая бувава, якую выкарыстоўваюць у цырку. Яна сябе паводзіць зусім па-іншаму. Хачу адзначыць, што беларускія бармэны маюць вельмі добры патэнцыял. І цяпер яны могуць прэтэндаваць на ўдзел у сусветных конкурсах па флейрынг. Дарчы, адна з мэтай конкурсу — спрыянне ўстапенню Беларусі ў сусветную асацыяцыю бармэнаў.

Фінал, па словах арганізатараў, абяцае быць вельмі яркім і прыгожым.

Настасся ЗАНЬКО.

ДАВЕДКА «ЗВЯЗДЫ»:

Флейрынг (англ.: талант, стыль) — гэта прыгатаванне катэйлю вольным стылем з выкарыстаннем элементаў жанглявання. Пачынальнікам флейрынга лічыць Джэрэі Томаса, які жыў у Амерыцы ў другой палове XIX стагоддзя. Менавіта ён упершыню стаў падпальваць і пераліваць гарачыя катэйлі з бакала ў бакал. Яго кніга «Bartender's Guide», напісаная ў 1862 годзе, да гэтага часу лічыцца настольнай кнігай бармэнаў. Папулярным флейрынг стаў пасля выхаду фільма «Катэйлы» у 1988 годзе з удзелам Тома Круаза і Браяна Бруна.

Дзевяць фіналістаў спаборніцтва бармэнаў па флейрынгу Planet Z — Flair Open Minsk 2009 вызначылі ў Мінску.

ДЗЕЦЯМ — ГЛЯДЗЕЦЬ МУЛЬТФІЛЬМЫ, ДАРОСЛЫМ — КІДАЦЬ ПАЛІЦЬ

Такое «меню» прапануе глядачам абноўленая праграма «Добрай раніцы, Беларусь!». З наступнага панядзелка, 12 кастрычніка, мы ўбачым у ёй новыя рубрыкі і праекты.

Напрыклад, кожную раніцу вядучыя будуць атрымліваць самы свежы прагноз надвор'я па тэлефоне ў дзюжурнага сіноптыка Рэспубліканскага гідромэтацэнтра.

Самых маленькіх глядачоў у 7.10 парадуюць любімымі мультфільмамі — напрыклад, цяпер ужо ідуць выпускі «Ну, пачкай, потым будуць паказаны «Канікулы ў Пастаквашыне», «Він-Пух», «Малы і Карлсан». А вельмі дарослым адрасаваны іншы, зусім сур'ёзны праект «Падары сям'ю дзіцяці», створаны сумесна з Нацыянальным цэнтрам уоснаўлення Міністэрства адукацыі. Гісторыі дзіцяці, якія марыць знайсці новую сям'ю, будуць паказвацца ў прамым эфіры кожную суботу.

У праграме пачынаюцца таксама міні-акцыі, прысвечаныя здароваму ляду жыцця. Першая з іх, «Кідай паліць!», аб'ядноўвае серыю відэаэстажэты пра канкрэтныя метады барацьбы са шкоднай звычайкай, выпрабавання курцамі са стахам.

Шчыра віншуюем з 80-годдзем дарагую Ірыну Аляксандраўну АНДРЭЕНКУ.

Хай будзе шчасце і здароўе, Вірушчэ хай крынічкі сілы! І кожны дзень, пражыце Вамі, Хай будзе радасным і мілым.

З любоўю дзеці, унукі, праўнукі, г. Гомель.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ДАПАМАЖЫ СЯБЕ САМ

Замест лекаў — прадукты

Калі мы хварэем, зусім не абавязкова, ды і шкодна глытаць таблеткі цэлымі жменямі. Істотна сабе дапамагчы можна дзякуючы карысным прадуктам. Такія вы засцеражаеце сябе ад бачонага дзеяння лекавых прэпаратаў. Якія ж прадукты могуць замяніць лікарствы?

СЛАБАЕ СРЭЦА
Каб скараціць прыём таблетак, паспрабуеце ўключыць у свой рацыён бабовыя. Фасоля, гарох, саваявіц выводзяць з арганізма халестэрын. А лішак халестэрыну, як вядома, прыводзіць да інфаркту. А каб пазбегнуць газу і тварэння, дыеталагі ракамендуець стравы з бабовых есці з часнаком.

Карысныя ў гэтым выпадку і буркі. Яны багатыя на мінералы, якія эфектыўна змагаюцца з сардэчна-сасудзістымі захворваннямі і добрыя пры гіпертанічнай хваробе. Лепш за ўсё есці буркі сырымі, а калі гатаваць, то ў духоўцы, каб максімальна захаваць карысныя рэчывы. Не прапусьцеце момант з'есці хоць бы адзін зубок часнаку. Аліцын, што змяшчаецца ў ім, паліпавае капілярны кровазварот і засцерагае ад інсульту.

ПРАБЛЕМЫ СА СТРАЎНІКАМ
Звярніце увагу на авёс. Аўсаны адыр нармальнае работу кішчонкі, стабілізуюць стан хворых пры язве страўніка, пры гастрытах, калітах, атручэннях. Аўсаны кіслы карысны пры нізкай кіслотнасці страўнікавага соку, вяртаюць страваванне. Аўсана дапамагае і пры дыябэце, бо паніжае узровень цукру ў крыві. Ёгурт — таксама ва-

Замест лекаў — прадукты

Калі мы хварэем, зусім не абавязкова, ды і шкодна глытаць таблеткі цэлымі жменямі. Істотна сабе дапамагчы можна дзякуючы карысным прадуктам. Такія вы засцеражаеце сябе ад бачонага дзеяння лекавых прэпаратаў. Якія ж прадукты могуць замяніць лікарствы?

СЛАБАЕ СРЭЦА
Каб скараціць прыём таблетак, паспрабуеце ўключыць у свой рацыён бабовыя. Фасоля, гарох, саваявіц выводзяць з арганізма халестэрын. А лішак халестэрыну, як вядома, прыводзіць да інфаркту. А каб пазбегнуць газу і тварэння, дыеталагі ракамендуець стравы з бабовых есці з часнаком.

Карысныя ў гэтым выпадку і буркі. Яны багатыя на мінералы, якія эфектыўна змагаюцца з сардэчна-сасудзістымі захворваннямі і добрыя пры гіпертанічнай хваробе. Лепш за ўсё есці буркі сырымі, а калі гатаваць, то ў духоўцы, каб максімальна захаваць карысныя рэчывы. Не прапусьцеце момант з'есці хоць бы адзін зубок часнаку. Аліцын, што змяшчаецца ў ім, паліпавае капілярны кровазварот і засцерагае ад інсульту.

ПРАБЛЕМЫ СА СТРАЎНІКАМ
Звярніце увагу на авёс. Аўсаны адыр нармальнае работу кішчонкі, стабілізуюць стан хворых пры язве страўніка, пры гастрытах, калітах, атручэннях. Аўсаны кіслы карысны пры нізкай кіслотнасці страўнікавага соку, вяртаюць страваванне. Аўсана дапамагае і пры дыябэце, бо паніжае узровень цукру ў крыві. Ёгурт — таксама ва-

ДЛЯ ДОУГАГА ЖЫЦЦА
Варта ўключыць у рацыён марскую калесту. У марскіх водарасцях змяшчаецца шмат хларафілу, які валодае антыканцэрагенным эфектам, вітаміну С і каратноідаў, што пераходзяць у злучэнні пераарджэнае клетак. Дадавайце таксама ў стравы льяны алей. Усяго 1 столовая лыжка свежага льянолага алею на дзень можа паменшыць пухліну, якая ўтварылася, аднак пры тэрмічнай апрацоўцы льяны алей губляе свае каштоўныя ўласцівасці.

ВАРТА ПРЫСЛУШАЦА
Чорныя пачынаюць і выйграюць
Гэта толькі ў шахматах белыя заўсёды наперадзе. У іншых сферах жыцця чорныя баруць пераконаўчы рэванш.

• Чорны шаклад, адзіны з усіх, змяшчае тэабрамін — алкалоід, які павялічвае выпрацоўку гармону радасці. У ім шмат магнезію — прыроднага сродку ад стрэсу — і сератаніну, які павялічвае працягласць жыцця на 15 працэнтаў.

• Чорны вінаград афарбоўваюць раслінныя пігменты антацыяны. А яны ў сваю чаргу з'яўляюцца «кансервантамі» маладосці.

• Цёмны мёд змяшчае максімальную колькасць антыаксідантаў, якія актыўна дапамагаюць нам справіцца з лішак халестэрыну, абараняючы сэрца і сасуды.

• Цёмныя цукі карычывыя не рафінаваны (цукер не зведвае глыбокай перапрацоўкі, таму і захоўвае карысныя рэчывы: медзь, жалеза, вітаміны, а таксама лепш зойсваюцца арганізмам.

-2607-

САКРЭТЫ ДОБРЫХ ГАСПАДЫНЬ

Посуд: які для чаго?

Каб стравы і напоі атрымліваліся смачнымі і карыснымі, выкарыстоўвайце для іх прыгатавання толькі прыдатны посуд.

• Алюмініевыя каструлі можна выкарыстоўваць толькі для прыгатавання ежы, але не для яе захоўвання. У алюмініевым посудзе нельга гатаваць кіслыя стравы, напрыклад, кіслую капусту, боршч, кісель з кіслых ягад.

• Для кіпячэння малака трэба мець асобную каструлю, бо гарачае малака паглынае розныя пахі. Малако не прыгараць, калі яго кіпячце ў каструлі, якую вы папярэдне апаляснелі халоднай вадой.

• Агародніну лепш за ўсё адварваць у эмаліраваным посудзе. А воль для гатавання каш ён не прыдатны, бо кашы ў ім прыгараюць. Эмаліраваны посуд з эмаляю, якая адкалолася, для прыгатавання ежы выкарыстоўваць нельга!

• Значна эканомічна час прыгатавання ежы скараваць — пасудзіна з накрывкай, якая зачыняецца герметычна. У ёй можна варыць, тушыць і гатаваць ежу на пары і пры гэтым захоўваць вітаміны, смак, колер і пах прадуктаў. Напрыклад, мяса ў звычайнай каструлі гатуецца 1—3 гадзіны, а ў скаравацы — 20—30 хвілін, бульба ў звычайнай каструлі гатуецца 20—30 хвілін, а ў скаравацы 5—8 хвілін.

• Хутка жога прыгатаваць ежу ў посудзіне з патоўшчаным дном, дыяметр якога павінен быць крыху меншы, чым акружнасць канфоркі газавай ці электрычнай пліты.

• Масла і саль нельга захоўваць у гліняным посудзе, бо гэтыя прадукты набываюць спецыфічны пах посуду.

• Квасцы невялікую колькасць прадуктаў (5—10 кг) можна ў шклянках, фаянсавых і керамічных ёмістасцях, а таксама ў эмаліраваных каструлях з нешчошчымі эмаллямі.

• Кампот, пасля таго, як ён зварыцца, варта пераліць у фарфаровую пасудзіну, і добра было б пакласці ў яго лімон, парэзаны тонкімі скрыльчэкамі.

• Для такіх салодкіх страў, як желе і крэмы, лепш прымяняць металічныя формы з тонкімі сценкамі, пажадана з адтулінай у сярэдзіне ў выглядзе трубка. Тады эмэсія ў форме застывае раўна.

• Для мучных і гарачых салодкіх страў тыпу пудынг, наадварот, форма павінна мець тоўстыя сценкі і дно, каб ежа прапалкалася больш раўнамерна.

-2608-

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЕГІСТРАЦЫЯНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСкі, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РОСЛЫЦКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСкі (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫЦ, І. ШУЧЭНКА.
НАШ АДРЕС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкая, 10-а.
ТЭЛЕФНЫ: прыёмная — 287 19 19 (г.р.факс); адрэдакцыі: п'ясыма — 287 18 64, падлікі і раскладування — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычная — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоны змен» — 287 44 12; «Мясцовыя самаіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэры: 292 22 03.

http://www.zviazda.by;
ПРЫЁМ тэл.факс: 287 17 79, РЭКЛАМА e-mail: reklama@zviazda.minsk.by

— 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэры: 292 22 03.

http://www.zviazda.by;
ПРЫЁМ тэл.факс: 287 17 79, РЭКЛАМА e-mail: reklama@zviazda.minsk.by

СЁННЯ

Месяц Апошняя квадра 11 кастрычніка. Месяц у сузор'і Рака.

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	7.28	18.24	10.56
Віцебск	7.19	18.12	10.53
Магілёў	7.18	18.14	10.56
Гомель	7.13	18.13	11.00
Гродна	7.43	18.40	10.57
Брэст	7.41	18.42	11.01

Імяніны
Пр. Дзмітрыя, Ігната, Марка, Пятра.
К. Марыны, Паўліны, Францішка.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

НАДВОР'Е на зяўтра

ГРОДНА	МІНСК	МАГІЛЕЎ
752мм р.в.с.с.	746мм р.в.с.с.	750мм р.в.с.с.
+4...+6°	+2...+4°	+1...+3°
+8...+10°	+8...+10°	+8...+10°

Брэст: +5...+7° / +8...+8°
Гомель: +1...+3° / +10...+12°

Геамагнітныя ўзрушэнні

21	22	23
06 гадз.	06 гадз.	06 гадз.